

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

17^E JAARGANG

WOENSDAG 28 DECEMBER 1932

No. 887

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbins; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijh & van Dittmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—, Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht 75 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnees, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangteekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

27 DECEMBER 1932.

De prolongatierente noteerde deze week weder 1 pCt.; particulier disconto $\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$ pCt., en callgeld $\frac{1}{4}$ pCt.

* * *

Bij de inschrijving op schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 96.820.000. Toegewezen werden f 5.630.000 drie-maandspromessen à f 999.60 of slechts $\frac{3}{32}$ pCt.; f 10.100.000 zes-maandspromessen à f 998.74 of slechts $\frac{1}{4}$ pCt., en f 14.270.000 jaarbiljetten à f 1021.50 of slechts ca. $\frac{7}{8}$ pCt.

* * *

Blijkens den weekstaat van De Nederlandsche Bank daalde de post binnenlandsche wissels met f 801.000; de beleeningen namen daarentegen met ruim f 5,5 miljoen toe. Terwijl de post papier op het buitenland onveranderd bleef, vermeerderden de diverse rekeningen onder de activa der Bank met f 440.000.

De goudvoorraad is met f 14.000 toegenomen en de zilvervoorraad met f 573.000.

Onder de passiva der Bank vertoont de biljetten-circulatie een toeneming van f 10 miljoen. De saldi in rekening-courant daalden met f 4 miljoen; het tegoed van 's Rijks schatkist verminderde met f 5,2 miljoen, terwijl de saldi van anderen met f 1,1 miljoen toenamen. Het beschikbaar metaalsaldo blijkt met f 1,6 miljoen te zijn teruggelopen; het dekingspercentage bedraagt nagenoeg 83 pCt. evenals de vorige week.

* * *

Het Pond heeft zich deze week op het hoogere peil kunnen handhaven. Van 8.26 is de koers in den

loop van de week nog iets opgelopen; het slot was 8.30½. Dollars gingen een kleinigheid terug; zij kwamen van 2.4905 op 2.4893. De Dollarnoteering in Londen schijnt men deze week kunstmatig op ongeveer 3.33 gehouden te hebben. Marken bleven vast; zij verbeterden van 59.25½ tot 59.30. Fransche Francs lagen aangeboden; zij zakten van 9.72¼ tot 9.71½ in. Belga's stegen van 34.46 tot 34.51. Zwitsersche Francs 47.96—47.90. Lires onveranderd ca. 12.74. Peseta's 20.30—20.35. Deensche Kronen noteerden 42.95, Noorsche 42.70 en Zweedsche 45.20. Helsingfors 3.62½. Canadeseche Dollars 2.17.

Op de termijnmarkt waren kassa Ponden gezocht; termijn was dus aangeboden. Het déport voor een en drie maanden was $\frac{1}{4}$ en $\frac{3}{8}$ cent. Een- en driemaands Dollars noteerden 27½ en 57½ punt onder kassa.

In goud ging maar heel weinig om. Baren noteerden ca. f 1.650.75, Eagles 2.49½ en Sovereigns 2.10½.

1

LONDEN, 24 DECEMBER 1932.

De geldruimte, die zich gewoonlijk in deze dagen van December voordoet tengevolge van de groote bedragen, welke van de Bank van Engeland geleend worden voor einde van het jaar-doelindend, bleef ditmaal uit, daar velen meenden, dat leeningen van de Bank dit jaar tot een minimum zullen dalen. Dientengevolge was de markt dezer dagen niet ruim voorzien en moesten heden bijv. de Clearing Banken in grootere mate bijspringen.

De discontomarkt nam na de groote activiteit op Maandag weder een kalme houding aan. De koersen bleven over het algemeen prijshoudend, met de tendenz om den prijs voor Januari-levering-transacties onder 1 pCt. ($\frac{15}{16}$) te noteeren. Op Vrijdag werden de nieuwe schatkistpromessen tegen vrijwel denzelfden prijs (pl.m. $\frac{1}{4}$ pCt.) als de vorige week toegevoegd, zoodat drie-maands prima bankaccepten nu $\frac{15}{16}$ pCt. noteeren.

1 Sterling was ook deze week nog vast, hoewel de koersen iets terugliepen op gisteren. Dollars 3.32½. Guldens 8,29. De officieele actie in dezen is om een te snellen vooruitgang van Sterling tegen te gaan.

De effectenmarkt, waar men nu de lichte vrees voor duurder geld, veroorzaakt door officieele uitingen van verleden week, weder van zich wist af te schudden, nam een opgewekte vaste houding aan, welke zich tot bijna alle markten uitstrekke en tot een algemeene prijsstijging aanleiding gaf.

De Bankstaat vertoont in hoofdzaak de wijzigingen, die te voorzien waren in verband met de betaling in goud aan de Ver. Staten. De biljetten-circulatie was echter, tot veler bevreemding in deze week voor Kerstmis, ruim £ 2 miljoen achteruit gegaan. Door een verderen aankoop van gouvernementswaarden door de Bank konden de saldi der Clearing Banks bij het Centrale Instituut een belangrijke vermeerdering van £ 12 miljoen aanwijken.

DE CREDIETSITUATIE IN ZUID-AFRIKA.

Geld- en credietschaarschte gevolg van voortgezette kapitaalsvlucht, waaraan uitsluitend psychologische factoren ten grondslag liggen. De bankpolitiek en de handhaving van den gouden standaard kunnen eene opleving van zaken niet in den weg staan.

Teneinde zich hierover een oordeel te kunnen vormen, dient natuurlijk in de eerste plaats de bankpositie in oogenchouw te worden genomen. De beste gegevens daarover vindt men in de driemaandelijke balansen, welke ingevolge de voorschriften van de Bankwet door de particuliere banken bij de Regeering moeten worden ingediend en waaraan door opname in de Unie Staatscourant openbaarheid wordt gegeven. Ditzelfde is natuurlijk het geval met de wettelijke Balansen der Centrale Bank, de Zuid-Afrikaansche Reserve Bank.

Uit de tot dusverre gepubliceerde cijfers, welke voor de particuliere banken niet verder gaan dan het derde kwartaal, hebben wij het volgende overzicht samengesteld, dat een beeld kan geven van de ontwikkeling der bankpositie gedurende de eerste negen maanden van dit jaar.

Totale omvang der Credietoperaties.

(Discontierungen en Voorschotten) in 1000 Z.-A. ponden.

Balans datum	Partic. Banken	Z.-A. Res. Bank	Totaal
31 Dec. 1931	44.337	5.914	50.251
31 Maart. 1932	42.149	7.055	49.204
30 Juni 1932	40.226	5.105	45.331
30 Sept. 1932	38.780	5.513	44.293

Totaal der opeisbare schulden in 1000 Z.-A. ponden.

Balansdatum	Particuliere Banken		Z.-A. Reserve Bank		Totaal
	Rekening	Crt. Saldi	Depos.	Bankbilj. in omloop	
31 Dec. 1931	31.356	24.892	6.076	8.798	71.122
31 Mrt. 1932	28.807	23.507	4.145	8.431	64.890
30 Juni 1932	29.966	24.508	5.918	8.146	68.538
30 Sept. 1932	30.259	22.861	5.309	7.933	66.362

Beschikbare Middelen.

(kas- en korttermijngelden, munt- en muntmateriaal) in 1000 Z.-A. ponden.

Balansdatum	In de Unie			Buiten de Unie		
	Partic. Banken	Z.-A. Res. Bank	Totaal	Partic. Banken	Z.-A. Res. Bank	Totaal
31 Dec. 1931	6.997	7.389	14.386	10.339	1.120	11.459
31 Mrt. 1932	6.806	6.979	13.785	13.798	—	13.798
30 Juni 1932	7.146	7.137	14.283	13.043	1.041	14.084
30 Sept. 1932	5.362	6.965	12.327	13.040	0.095	13.135

Beschikbare Middelen.

(Beleggingen in Effecten) in 1000 Z.-A. ponden.

Balansdatum	In de Unie			Buiten de Unie		
	Partic. Banken	Z.-A. Res. Bank	Totaal	Partic. Banken	Z.-A. Res. Bank	Totaal
31 Dec. 1931	5.745	—	5.745	15.781	1.133	16.914
31 Mrt. 1932	4.082	1.590	5.672	16.320	—	16.320
30 Juni 1932	7.930	1.600	9.530	18.132	—	18.132
30 Sept. 1932	8.281	2.015	10.296	18.656	—	18.656

Bovenstaande cijfers leeren ons, dat de binnenlandse credietgeving in het tijdperk onder beschouwing met rond £ 6 miljoen is afgenomen en dat tegelijkertijd de binnenlandse bankverplichtingen eene vermindering van £ 4.8 miljoen hebben ondergaan.

Dat er zooveel minder bankcrediet nodig is geweest, behoeft onder de tegenwoordige omstandigheden geen verwondering te wekken. Men ziet daarin een duidelijke aanwijzing van den druk, welke de algemeene malaise, evenals overal elders, ook op het bedrijfsleven in Zuid-Afrika heeft uitgeoefend. Doch de wijze, waarop deze neerdrukkende factor in de bankcijfers van het loopende jaar tot uitdrukking komt, geeft, wanneer men bedenkt, welke rol het bankcrediet in de Zuid-Afrikaansche landshuishouding te vervullen heeft, aanleiding tot eenige merkwaardige gevolgtrekkingen.

INHOUD:

Blz.

DE OREDIETSITUATIE IN ZUID-AFRIKA door K. F. van den Berg	1036
Zijn tram en bus te Rotterdam op de meest economische wijze gecoördineerd? door J. M. E. M. A. Zonnenberg	1038
Het tijdstip van het wettig bestaan van de naamlooze vennootschap door B. van den Berg	1041
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De economische toestand van Duitsland door Dr. Carl Krämer	1041
AANTBEKENINGEN:	
De ontwikkeling van den wereldhandel	1043
Intrekking van Britsch zilvergeld in de Unie van Zuid-Afrika; Engelsch zilvergeld zal ook in de Engelsche protectoraten verdwijnen	1044
De reorganisatie van de afdeling Handel en Nijverheid en de Economische Voorlichtingsdienst	1044
De ijzer- en staalproductie als conjunctuurbarometer in de wereld	1045
ONTVANGEN BOEKEN	1046
MAANDOLJFERS:	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	1046
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	1046
Rijkspostspaarbank	1047
Posthèque- en Girodienst	1047
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	1047
Overzicht der opbrengsten van het Staatsbedrijf der P.T.T.	1047
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1047—1054
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

In een land als Zuid-Afrika, dat voor de ontwikkeling van zijne hulpbronnen nog steeds van buitenlandsch kapitaal afhankelijk is, bestaat de functie van het bankcrediet primair uit de financiering van den uitvoer, waaruit de verplichtingen tegenover het buitenland moeten worden voldaan. De aldus verkregen geld-creatie wordt dan weer benut voor de financiering van den import, zoowel de zichtbare import van goederen als de onzichtbare invoeren, bestaande uit interest op leeningen, commissies, vracht-verrekeningen enz. Naarmate de betalingsbalans door een versneld tempo van ontwikkeling enerzijds, en door ruimere opbrengsten der productie, of wat op hetzelfde neerkomt, door eene ruimere buitenlandsche kapitaalverschaffing anderzijds, nu eens naar de passieve en dan weer naar de actieve zijde overhelde, ontstonden in verband daarmee credietischen, die een tijdelijke schaarste of overvloed van geldmiddelen in het leven riepen. Uit het verloop der bankcijfers, gecombineerd met de in- en uitvoercijfers, kon men vrij nauwkeurig de tendens der betalingsbalans afleiden. Tot welke conclusies moet een dergelijke aflezing thans leiden?

Vergeleken met hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, was het verloop der handelsbeweging gedurende de eerste 9 maanden van dit jaar als volgt:

Jaar	(in 1000 Z.-A. ponden)		
	Invoer	Uitvoer	Actieve Handelsbel.
Jan.-Sept. 1931	£ 40.601	£ 55.451	£ 14.850
„ 1932	„ 24.099	„ 51.446	„ 27.347

In de jaren van 1922 tot 1931 heeft het uitvoer overschot in Zuid-Afrika geschommeld tusschen £ 14.400.000 en £ 23.000.000, zoodat men daarvoor als jaargemiddelde kan aannemen £ 18 à £ 19 miljoen.

De onderzoekingen van het Statistisch Bureau te Pretoria hebben aangetoond, dat gedurende de jaren 1927—1930, eene periode die als normaal is te beschouwen, de Unie van Zuid-Afrika voor de saldeering van hare betalingsbalans gemiddeld per jaar £ 8 miljoen aan buitenlandsch kapitaal invoerde.

Over de jaren 1931 en 1932 zijn nog geen definitieve cijfers over de onzichtbare in- en uitvoeren beschikbaar, doch men kan veilig aannemen, dat deze kapitaalbeweging in het achter ons liggende tijdperk achterwege is gebleven, omdat juist toen de vertrou-

wenscrisis zich zoo voelbaar maakte. Aan den anderen kant is het te verwachten, dat het wegvallen van dezen kapitaal-invoer grotendeels gecompenseerd kon worden door eene vermindering van enkele posten aan de debetzijde der betalingsbalans, mede als gevolg der voortschrijdende depressie. Dit gevolg zal o.a. waarneembaar kunnen zijn in eene vermindering van de winsten der met buitenlandsch kapitaal gedreven handels- en nijverheidsondernemingen in de Unie, met uitzondering natuurlijk van de goud-industrie. Verder in een achteruitgang der aan het buitenland verschuldigde vrachten en assurantiepennningen, zoowel door de verlaging der tarieven als wegens den geringeren omvang en waarde van den buitenlandschen handel. Tenslotte wordt door de depreciatie van het Engelsche pond op de rentebetaling der Staats- en Gemeenteleeningen, die bijna zonder uitzondering in Britsch sterling zijn afgesloten, eene besparing verkregen, die op over £ 1.500.000 's jaars geschat wordt.

Neemt men dit alles in aanmerking, dan behoeft het wegvallen van den kapitaal-invoer nog geen merkbaaren invloed op de betalingsbalans uit te oefenen, en zoude deze wellicht reeds met een normaal uitvoeroverschot van zeg £ 20 millioen in evenwicht te brengen zijn. Het thans reeds over de eerste 9 maanden verkregen uitvoeroverschot van ruim £ 27 millioen, komt daardoor wel in een bijzonder licht te staan. Want wanneer het aan dit uitvoeroverschot ten grondslag liggend bankcrediet niet ten volle geabsorbeerd kan worden door financieringen, welke uit de debetzijde der betalingsbalans voortspruiten, dan moeten wij de overtollige geldcreatie in de bankcijfers tot uitdrukking zien komen in eene toeneming der bankverplichtingen, zooals ook in normale tijden bij een uitdijend uitvoersurplus steeds waarneembaar is geweest. Het merkwaardige is nu, dat de deposito's en rekening-courant-saldi bij de banken zich juist in eene tegenovergestelde richting bewegen.

Er moeten dus andere factoren in het spel zijn geweest, die deze abnormale ontwikkeling der betalingsbalans in de hand hebben gewerkt. Men behoeft daarnaar niet ver te zoeken, wanneer men zich herinnert hoe de speculatie zich na de loslating van den gouden standaard in Engeland liet verleiden tot een vlucht uit het Z.A. pond naar het Britsche pond sterling. Blijkbaar heeft deze beweging, ondanks de geruststellende verklaringen van regeerings- en bankautoriteiten, verder voortgang gemaakt. Aan dit voor Zuid-Afrika hoogst ongewone verschijnsel van den *kapitaal-uitvoer* zal het dan ook wel toegeschreven moeten worden, dat de betalingsbalans in ongunstigen zin beïnvloed werd, waarop de handelsbalans onmiddellijk gereageerd heeft met eene steeds gunstiger verhouding tusschen uitvoer en invoer.

Ongetwijfeld zijn er voor de abnormale ontwikkeling der handelsbeweging, waardoor de periode onder beschouwing zich kenmerkte, natuurlijke oorzaken aanwezig geweest. Eene daling van den invoer is in Zuid-Afrika altijd een bekend crisisverschijnsel geweest. Het was dus te verwachten, dat de algemeene inzinking, die wij in de eerste helft van dit jaar beleefd hebben, zich op deze wijze zou manifesteren. Bovendien moet de Z.A. tariefwetgeving (heffing van extra invoerrechten ad 5 pCt. ad valorem in November 1931 en daarna van nog eens 7½ pCt. ad valorem in Maart jl.) belemmerend op de invoerbeweging hebben gewerkt. Dat deze factoren voldoende zouden zijn geweest om den invoer tot bijna de helft van dien van het vorige jaar terug te brengen, is natuurlijk niet aan te nemen. Hunne uitwerking werd blijkbaar verscherpt door den kapitaaluitvoer, welke de banken noopte tegenover het bedrijfsleven een uiterst gereserveerde credietpolitiek te volgen. Eene aanwijzing daarvoor bestaat in de handhaving van het abnormaal hooge rente-niveau, dat in October verleden jaar van 5 pCt. op 6 pCt. werd gebracht,

juist met de bedoeling om den kapitaaluitvoer tegen te gaan. Eerst begin October heeft de Reservebank haar disconto weder op den ouden voet van 5 pCt. teruggebracht, welk voorbeeld door de handelsbanken is gevolgd.

Houdt men een en ander in het oog, dan wordt de ontwikkeling der credietsituatie, zooals deze uit de bankcijfers en de in- en uitvoercijfers tot uiting komt, gemakkelijk verklaarbaar. Het crediet, hetwelk door de banken voor de financiering van den export gecreëerd werd, is natuurlijk in de eerste plaats aangewend voor de betaling van overzeesche importen en afdoening van andere betalingsverplichtingen aan het buitenland. Wat daarvan overbleef werd gebruikt voor de aflossing van oud crediet, gelijk blijkt uit de vermindering der voorschotten en disconteerings met £ 6 millioen. De abnormaal groote marge tusschen de waarde van den invoer en uitvoer moet echter nog meer geldmiddelen vrij gemaakt hebben, die onder gewone omstandigheden aanleiding gegeven zouden hebben tot eene zekere geldruimte in het binnenland, tot uitdrukking komend in eene toeneming der deposito's en rekening-courant-saldi. In dit geval is van de overtollige geldcreatie blijkbaar gebruik gemaakt voor een voortgezetter kapitaaluitvoer. Deze gevolgtrekking wordt ondersteund door de overeenstemming, welke bestaat tusschen het cijfer, waarin de *vermindering* der *binnenlandsche* bankverplichtingen tot uitdrukking komt, £ 4.76 millioen, en het bedrag, waarmede de *buitenlandsche* deposito's en rekening-courant-saldi zijn *toegenomen*, nl. £ 4.75 millioen. Hier heeft dus blijkbaar eene overheveling van vlottend kapitaal plaats gehad uit het binnenland naar het buitenland.

Voor zoover dus in Zuid-Afrika van een geld- en credietschaarschte gesproken kan worden, liggen daaraan hoofdzakelijk factoren ten grondslag, die in de alom heerschende vertrouwenscrisis hun oorsprong vinden. Uit de bankpositie zelve is deze schaarschte zeker niet voortgekomen, integendeel hebben de sterk verminderde omzettingen de liquiditeitspositie merkbaar doen verbeteren, zoodat de credietbron, waaruit eene opleving in het bedrijfsleven gevoed zou moeten worden, ongetwijfeld aanwezig is. Gelegenheid om uit die bron voor rechtmatige credietbehoeften te putten, heeft in het tijdperk onder beschouwing evenmin ontbroken. Waar inderdaad behoefte aan nieuw crediet bestond, is deze ten volle bevredigd kunnen worden. Uit den aard der zaak heeft deze behoefte zich geconcentreerd bij de Regeering, die zich door het trager vloeien der landsinkomsten genoodzaakt zag in verhoogde mate een beroep te doen op de credietmarkt, in casu de banken. Dit blijkt niet alleen uit de verhooging der voorschotten van de Zuidafrikaansche Reservebank, die van £ 2.226 aan het begin van het jaar zijn opgelopen tot £ 3.651 milioen op 30 September jl., doch ook uit de toeneming der binnenlandsche beleggingen, van resp. £ 15.781 millioen tot £ 18.656, van de particuliere banken. Het is bekend, dat bij gebreke van een regelmatige geldmarkt in de Unie, de banken haar overtollige middelen in het binnenland alleen rentegevend kunnen maken door belegging in kortlopende schuldbewijzen der overheidslichamen, in dit geval de door de Regeering uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen. Wij zien dus, dat de handelsbanken langs dezen weg mede tot het verschaffen van crediet hulp aan den staat hebben bijgedragen. Incidenteel hebben zij daardoor ook de verhouding tusschen haar binnenlandsche en buitenlandsche beleggingen gunstiger gemaakt.

Voorgaande beschouwingen samenvattend, komen wij tot de conclusie, dat de tegenwoordige geldschaarschte in Zuid-Afrika een depressieverschijnsel van zuiver psychologischen aard is, en dat daarvoor noch de bankpolitiek noch de Regeeringspolitiek tot handhaving van den gouden standaard verantwoordelijk mogen worden gesteld, eene opvatting, die in

Zuid-Afrika nog vrij algemeen verbreid schijnt te zijn. Zij spruit voort uit een algemeen wantrouwen in de stabiliteit van waarden, dat beveiliging zoekt door belegging in een valuta, waaraan men zich van oudsher voelt vastgeknoopt en die wegens haar wereldomvattende beteekenis nog de meeste waarborgen tegen eene duurzame waardevermindering schijnt aan te bieden. Het is mogelijk, dat de recente val van het pond sterling de kapitaalvlucht uit Zuid-Afrika weer tot staan heeft gebracht, en wellicht is het ook daaraan toe te schrijven geweest, dat de rentestandaard weer tot 5 pCt. is teruggebracht, hetgeen duidt op mindere spanning in de credietsituatie. Zoolang echter de schommelingen in sterling blijven aanhouden, moet worden gevreesd, dat ook het wantrouwen, hetwelk tot de kapitaalverplaatsing aanleiding geeft, blijft bestaan. Eerst wanneer het pond sterling definitief gestabiliseerd zal zijn, kan ook het vertrouwen zich weder herstellen. En wanneer dan tusschen het pond sterling en het Zuidafrikaansche pond eene vaste waardeverhouding zal zijn geschapen, zal blijken, dat de handhaving van den gouden standaard eene herleving van zaken geenszins in den weg zal staan, en dat van devaluatie van het Zuidafrikaansche pond, waarop van sommige zijden nog steeds wordt aangedrongen, geen sprake behoeft te zijn.

Het is te verwachten, dat het uit Zuid-Afrika weggevoerde kapitaal dan spoedig genoeg zal terugkeeren, hetgeen tot een belangrijke opleving van zaken aanleiding kan geven. Wordt die opleving bovendien nog gestimuleerd door een uitgesproken herstel der prijzen van grondstoffen, dan kan het niet uitblijven of Zuid-Afrika zal voor zijne ontwikkelingsbehoeften weder, evenals vroeger, in belangrijke mate een beroep op de buitenlandsche geldmarkt moeten doen.

K. F. VAN DEN BERG.

ZIJN TRAM EN BUS TE ROTTERDAM OP DE MEEST ECONOMISCHE WIJZE GECOÖRDINEERD?

Voor het eerst is in het Verslag van den Directeur van het Trambedrijf over 1931 opgenomen een bijlage XVI, getiteld: „Eenige vergelijkende cijfers betreffende de uitkomsten van de exploitatie der tramen en autobusdiensten over 1931”, welke bijlage eenigermate gelegenheid geeft de gedragingen dezer beide vervoermiddelen te beoordeelen. Het blijft o.i. een raadsel van zeer betreurenswaardigen aard, dat deze bijlage in het verslag over 1930 ontbrak.

In 1930 kon de Directeur het exploitatieverlies van f 1.046.803,— over het geheele tram- en autobusbedrijf slechts motiveeren door op te merken, dat het bedrijf zich in een overgangstijdperk bevond. Hij schakelde toen als oorzaak voor het exploitatieverlies de economische depressie niet uitdrukkelijk in. Dit kon ook moeilijk, daar, naar hijzelf opmerkte¹⁾ „de totale opbrengst van het reizigersvervoer nog f 291.491,29 méér heeft bedragen dan begroot was”. Toch blijft het een, uit bedrijfs- en budgeteconomisch standpunt bezien, interessant feit, dat het geraamde verlies f 117.674,— bedroeg en het werkelijke verlies f 1.046.803,— of wel f 929,129,— méér.

Het exploitatieverlies over het geheele bedrijf bedraagt over 1931: f 1.541.283,—, tegen een geraamd verlies over 1931 van f 336.508,—. Het werkelijke verlies over 1931 bedraagt dus f 1.204.775,— méér dan het begrootte. In tegenstelling met 1930 is er nu een plausible verklaring. Volgens den Directeur kan van dit exploitatieverlies een bedrag van f 957.257,— op rekening van de economische depressie worden geschoven. In plaats van een hogere opbrengst van het reizigersvervoer tegenover 1930 begroot op f 477.509,—, ontstond een lagere opbrengst tegenover 1930 van f 479.748,—.

¹⁾ Verslag van den Directeur van het Trambedrijf over 1930. blz. 1. Alle in dit artikel voorkomende cijfers (voor zoover niet zelf berekend) zijn aan de verslagen over 1930 en 1931 ontleend.

Wij willen hier aannemen, dat, indien de economische depressie zich niet gemanifesteerd had, het begrootte vervoerbedrag zou bereikt zijn. Toch zou dan het trambedrijf over het geheel nog een flink verlies hebben geleden, nl. van f 584.026,—. De overgangstoestand is voorbij en de depressie hebben wij hier uitgeschakeld. Dit overblijvende verlies toont dus aan, dat er bij de R.E.T. het één en ander niet in den haak is of is geweest, hetzij bij de overname, hetzij bij de uitbreidingen, hetzij bij de personeelsverzorging. Dit alles te onderzoeken zou ons te ver voeren en kan dan ook hier niet onze taak zijn.

Wel interesseerde het ons levendig, te weten, in hoeverre de autobusdiensten, die onder dezelfde bezwarende personeelsvoorwaarden te lijden¹⁾ hebben, aan deze exploitatieverliezen debet waren.

De zware strijd, die indertijd onder leiding van het Comité Bus en Tram werd gevoerd, welke strijd beoogde op tal van gronden aan de autobus als (openbaar) vervoermiddel een ruimere tot zeer ruime plaats te geven, was ons nog niet ontschoten. Voor zoover ons bekend, gelukte het dit Comité niet de autobus de door haar noodig geachte plaats te verschaffen, niettegenstaande de vrij algemeen heerschende opvattingen, welke te dien aanzien bestonden. Wij kunnen niet beter doen, dan hier Mr. B. Mees aan het woord te laten. Deze vat in zijn proefschrift „Verkeersvraagstukken voor de groote stad” één en ander op blz. 28 kort samen:

„Er dient hier nog eens de nadruk op gelegd te worden, dat de tendens is consolidatie van het tramnet, omdat de zwaarste verkeersstromen in de laatste jaren vastgelegd zijn en in het algemeen niet veel zullen veranderen. De minder belangrijke stroomen, de aanvulling van het hoofdverkeer dus, worden door de bus verzorgd. Dat het autobusverkeer in de laatste 10 jaar een geweldige uitbreiding heeft gehad, is dan ook niet te verwonderen: de steden breidden zich steeds uit, nieuwe wijken en daarmee nieuwe vervoersstromen ontstonden, die, voorloopig althans, nog niet de dichtheid hebben om een tram rendabel te maken, zoodat dus de bus in de vervoerbehoefte moest voorzien. De tram werd naar verhouding veel minder uitgebreid.”

Na deze algemeene tendens vastgelegd te hebben, geeft de heer Mees op blz. 54/5 de verkeerseconomische mogelijkheden van den autobus gespecificeerd aan:

„Naar algemeene inzichten kan dan ook het volgende schema voor het gebruik van bussen in de groote stad opgesteld worden:

1. Als toevoerlijn uit buitenwijken naar tram of sneltram („feeder”).
2. Als aanvulling van het tramnet:
 - a) op trajecten, waar uit hoofde van plaatselijke omstandigheden of van verordeningen (Berlijn, Unter den Linden o.a.) geen tram aangelegd kan worden. Hierbij kunnen dus lijnen voorkomen met zeer sterk vervoer;
 - b) op lijnen met slap vervoer, waar dus een tram groote verliezen zou opleveren.
3. Als voorlooper van een tramlijn:
 - a) in nieuwe of in aanbouw zijnde stadsgedeelten;
 - b) om vervoermogelijkheden op te sporen. Is het vervoer belangrijk genoeg, dan kan een tram aangelegd worden; zoo niet, dan kan de lijn met bussen blijven rijden. Blijkt het, dat er op het betreffende traject geen behoefte aan vervoer bestaat, dan wordt de lijn of opgeheven, of verlegd naar een andere route. Dit is een van de grootste voordelen van de ongebondenheid van den autobus. Wanneer voor de eerstkomende 20 jaar de zekerheid niet bestaat, dat er een belangrijke vervoersterkte zal zijn, moet in geen geval een tram aangelegd worden, omdat deze dure aanleg slechts met groote moeite en met vernietiging van veel kapitaal weer opgeheven kan worden.”²⁾

In het licht van deze citaten bezien, zouden enorme tramuitbreidingen reeds sombere vermoedens kunnen doen rijzen, temeer daar — naar onze meening — de

¹⁾ Wij kunnen bijgevolg bij onze vergelijking van tram- en autobusbedrijf de personeelsvoorwaarden, deze voorname bron van aanvallen, uitschakelen.

²⁾ De onder 4. en 5. op blz. 55 opgesomde mogelijkheden voor den autobus laten we wegens haar betrekkelijk geringe belangrijkheid, buiten beschouwing.

exploitatie-uitkomsten deze sombere vermoedens niet vermogen te verjagen.

Wij zouden aantoonen, in hoeverre de autobusdiensten aan de enorme exploitatieverliezen debet waren. Volgens bijlage XVI bedroeg het exploitatieverlies over 1931:

Van den tramdienst f 1.517.140,40
Van den autobusdienst „ 24.142,28

De vervoeropbrengst over 1931 bedroeg:

Van den tramdienst f 7.729.113,08 ½
Van den autobusdienst „ 838.630,18
Totale vervoeropbrengst f 8.567.743,26 ½

Het aandeel van den autobusdienst in de totale vervoeropbrengst bedroeg dus 9,8 pCt. ofwel bijna één tiende. De werkelijke vervoeropbrengst van het totale bedrijf, schreven wij in het begin van dit artikel, bleef met een bedrag van f 957,257 beneden de raming; het schijnt dus niet ongerechtvaardigd aan te nemen, dat de vervoeropbrengst van het autobusbedrijf 9,8 pCt. van dit bedrag zou mogen opeischen¹⁾. Dit op te eischen bedrag bedraagt f 93.811. Dit bedrag zouden dus de autobusdiensten tengevolge van de economische crisis gederfd hebben.

De bovenstaande uiteenzettingen kort samenvattend, kunnen we vaststellen:

1o. a) Indien de invloed van de economische crisis wordt uitgeschakeld, zou het *autobusbedrijf der R.E.T. over 1931 een winst van f 93.811,—* min *f 24.142,—* d.i. *f 69.699,—* hebben opgeleverd.

b) In hetzelfde geval zou het verlies van het trambedrijf *f 584.026,—* plus *f 93.811,—* d.i. *f 677.837,—* hebben bedragen.

2o. Het is dus zeer waarschijnlijk, dat het *autobusbedrijf over 1930 een exploitatiewinst* moet hebben opgeleverd. Tengevolge van het ontbreken van bijlage XVI over dat jaar kon dit niet exact worden nagegaan.

* * *

Dit eenmaal vastgesteld zijnde leek het ons niet ondoenlijk aan de hand van de gebrekkige gegevens, die ons ter beschikking stonden, een poging te wagen om tot een beantwoording te komen van de titelvraag: *Zijn tram en bus te Rotterdam op de meest economische wijze gecoördineerd?*

Temeer scheen het ons gewenscht een dergelijke poging te ondernemen, daar gebeurtenissen in het verleden (o.a. de hardnekkige strijd van het Comité Bus en Tram) en in het heden (reorganisatieplannen en enorme verliezen) haar actueel doen schijnen.

De reorganisatiegedachten zijn niet van de lucht bij ons trambedrijf. Tramlijnen ontstaan en verdwijnen, andere worden gereorganiseerd en schijnen ook dan nog niet bevredigend te werken. Ondanks dit alles wordt voor 1933 weer een verlies van bijna *f 1.500.000* geraamd.

Ook Mr. Mees meent zich in zijn genoemd boek niet van het indienen van een reorganisatieplan te moeten onthouden.

Mr. Mees publiceert aan het slot van zijn proefschrift een bijlage I, waarin hij, uitgaande van het feit, dat het pas gereorganiseerde tram- en autobusnet „dringend verbetering behoeft”, een nieuw vervoerplan ontwerpt. Dit plan, waarop wij hier overigens niet verder zullen ingaan, komt hierop neer, dat er slechts 22 tramlijnen zullen zijn, waarvan de lijnen

¹⁾ Dr. Nieuwenhuis, directeur der R.E.T., schrijft in een artikel in „de Ingenieur” van 2 December j.l.: „Als een bijzonderheid zij hierbij nog vermeld, dat de teruggang van het vervoer op de autobuslijnen procentueel (cursiveering van ons, Z.) ongeveer gelijken tred hield met de vermindering van het vervoer op de tramlijnen.”

Wij merken hierbij op, dat wij het eerder „als een bijzonderheid” hadden vermeld indien het omgekeerde het geval ware geweest. Indien toch autobussen een zekere immuniteit tegen depressieverschijnselen vertoonden, zouden zij alleen om die bijzondere eigenschap al de voorkeur moeten genieten.

20, 21 en 22, naar Mr. Mees op blz. 235 van zijn dissertatie opmerkt, „bij uitbreiding van het aantal autobussen”, „door buslijnen vervangen worden”. Er blijven dus in het laatste geval 19 tramlijnen over, of wel *9 tramlijnen minder* dan de directeur der R.E.T. in het definitieve tramplan projecteerde.

Het scheen ons daarom interessant eens na te zoeken, welke van de tramlijnen van het Rotterdamse tegenwoordige net, die geen hoofdvervoerstroom bedienen, e.g. waarvan niet op grond van betrouwbare gegevens a priori vaststond, dat ze hoofdvervoerstroom zouden bedienen, door autobussen met meer kans op succes te exploiteeren waren geweest. Immers, alvorens tot belangrijke en langdurige investeringen over te gaan moet er voldoende zekerheid bestaan, dat deze investeringen op den duur rendabel zullen zijn. Mr. Mees merkte zeer terecht op blz. 55 van zijn dissertatie op:

„Wanneer voor de eerstkomende 20 jaar de zekerheid niet bestaat, dat er een belangrijke vervoersterkte zal zijn, moet in geen geval een tram aangelegd worden, omdat deze dure aanleg slechts met groote moeite en met vernietiging van veel kapitaal weer opgeheven kan worden.”

De autobus heeft als voornaamste voordeelen bij bediening van vervoerstroom van minder belangrijke sterkte:

1. relatief kleine kapitaalinvesteering, die normaal in 6 à 7 jaar afgeschreven behoort te worden;

2. 50 pCt. (ongeveer) lagere personeelkosten dan de tram, doordat bij de autobus de chauffeur tegelijk conducteur is;

3. ongebondenheid aan den weg; zij kan zonder eenig bezwaar opgeheven of omgelegd worden.

De autobus is dus als pionier of verkenner van vervoerbehoefden zeer aan te bevelen. De resultaten van de, op één na, pionierdiensten van het autobusbedrijf der R.E.T. bewijzen dit, zooals wij reeds aantoonde. Wil dus een tramlijn renderen dan moet er een vervoeropbrengst zijn, die *belangrijk hooger* is, dan die van een autobus¹⁾. De vraag is nu, wanneer en bij welke vervoeropbrengst is een tramlijn aan te leggen of vol te houden en bij welke vervoeropbrengst doet men beter een autobusdienst te onderhouden? Gaan we hiertoe de vervoeropbrengsten van de bestaande autobusdiensten in Rotterdam na.

Tabel 1. ¹⁾

	Opbrengst per dag in 1930			Opbrengst per dag in 1931		
	Hoogste	Laagste	Gemidd.	Hoogste	Laagste	Gemidd.
Bus A	878	431	594	842	399	527
„ B	483	234	337	465	213	310
„ D	734	282	430	761	293	418
„ F	485	118	174	666	106	173
„ H	574	322	431	807	375	518
„ K.L.M.	615	172	303	589	155	278

¹⁾ Alle bedragen afgerond op gulden.

Tabel 2.

Lijn	Opbrengst per dag in 1930			Opbrengst per dag in 1931		
	Hoogste	Laagste	Gemidd.	Hoogste	Laagste	Gemidd.
6	628	187	345	398	162	278
7	924	409	523	794	388	517
17	773	295	488	731	256	484
19	429	19	137	444	104	200
22	597	273	391	767	277	383
23	660	207	378	642	252	373
24	604	150	231	352	139	220
25	677	304	437	750	289	442

¹⁾ Zie de punten 2b en 3b van het, in het begin van dit artikel afgedrukte, schema voor het gebruik van autobussen.

Hieruit is te berekenen, dat de gemiddelde dagelijksche opbrengsten van de autobuslijnen over beide jaren ongeveer f 450,— hebben bedragen.

Nemen we nu eens eenige tramlijnen, die geen hoofdvervoerströmen bedienen, e.g. waarvan niet op grond van betrouwbare gegevens indertijd a priori vaststond, dat zij belangrijke vervoerströmen zouden bedienen.

Uit tabel 2 blijkt, dat de gemiddelde dagelijksche opbrengst van deze tramlijnen over beide jaren slechts ongeveer f 365,— bedroeg. Deze zouden dus, wat de capaciteit betreft, ongetwijfeld door autobussen bediend hebben kunnen worden.¹⁾

Op grond van deze en andere gegevens over de vervoeropbrengsten²⁾ kunnen wij de te Rotterdam bestaande vervoerströmen tot een drietal groepen herleiden:

I. *primaire vervoerströmen* (minimaal vervoer ongeveer 3¼ miljoen passagiers per jaar), die met modern groot (capaciteit boven 50 plaatsen) tram-materiaal, e.g. met bijwagens wanneer noodig, zijn te bedienen. Minimale vervoeropbrengst ongeveer f 1000 per dag.

II. *secundaire vervoerströmen* (minimaal vervoer ongeveer 2 miljoen passagiers per jaar) welke voorloopig met ouder en kleiner (verbouwd) trammateriaal, waar noodig met bijwagens, zijn te bedienen. Minimale vervoeropbrengst ongeveer f 500,— per dag;

III. *tertiaire vervoerströmen*, die o.i. alleen met kaus op winst door autobussen bediend kunnen worden. Vervoer beneden ongeveer 2 miljoen passagiers per jaar, vervoeropbrengst beneden f 500,— per dag.

Aan de hand van die gegevens zouden wij de Rotterdamse tram- en autobuslijnen als volgt willen rangschikken:

Vervoersgroepen	Aantal lijnen p. groep (motorw.)	Wagenpark benodigd (motorw.)
I: lijn 2, 3, 4, 5, 8, 9, 14, 15, 16, 18 tot.	10	140
II: lijn 1, 7, 10, 11, 12, 20, 21	7	90
III: lijn 6, 17, 19, 22, 23, 24, 25 en bus A, B, D, F, H, K.L.M. ³⁾	13	100 bussen
Totaal aantal lijnen	30	426

Vergelijken wij het hiervoor o.i. benodigde wagenpark (globaal berekend aan de hand van cijfers over het bestaande wagenpark en het bestaand aantal tramlijnen) met het bestaande wagenpark, dan krijgen wij de volgende cijfers:

Vervoerströmen	I	II	III	Totaal
Aantal tram-, resp. autobuslijnen	10	7	13	30
Aantal benodigde trammotorwagens, resp. autobussen	140	90	100	330
Aantal benodigde bijwagens	96	—	—	96
Bestaand wagenpark:				
a) motorwagens	170	151	—	321
b) bijwagens	—	106	—	106
c) autobussen	—	—	48	48

De conclusie, die wij uit deze cijfers kunnen trekken is: dat er bij dit plan een overcompleet is van ongeveer 90 motorwagens en een tekort van minstens 52 autobussen. Bovendien zou, naar onze meening, zonder bezwaar met 10 bijwagens van het grootste type minder, kunnen worden volstaan.

Hierboven toonden wij aan, dat naar alle waarschijnlijkheid het autobusbedrijf der R.E.T. over 1930

¹⁾ Wij gaan er natuurlijk hierbij van uit, dat de loop dezer tramlijnen niet voor verbetering vatbaar zou zijn en dus gehandhaafd blijft; bij autobussen ontmoet overigens een verbetering in den loop geen enkel bezwaar.

²⁾ Deze zijn te vinden in de verslagen der R.E.T. met bijlagen over 1930 en 1931, voor zoover niet zelf berekend.

³⁾ Lijn 24 is met ingang van 8 Mei 1932 opgeheven. Zou dit ook het geval geweest zijn, indien genoemde lijn van den beginne aan met autobussen geëxploiteerd geweest zou zijn?

(toen de depressie nog niet in die mate als in 1931 heerschte) een exploitatie-winst heeft opgeleverd.

* * *

Wagen wij¹⁾ het nu aan de hand van gegevens uit bijlage XVI van het verslag der R.E.T. over 1931 tot een *benaderend* exploitatie-overzicht van het Rotterdamsch trambedrijf, naar onze indeeling geëxploiteerd, te komen. Wij nemen hierbij aan, uitgaande van het door de R.E.T. aangenomen gegeven, dat 1 bijwagenkilometer in exploitatie-uitgaven overeenkomt met ½ motorwagenkilometer, dat de totale exploitatie-uitgaven per bijwagen de helft beloopt van die per motorwagen. Bijlage XVI vermeldt nu, dat de totale exploitatie-uitgaven van het trambedrijf der R.E.T. (inclusief rente en afschrijving) over 1931 f 9.612.848,— hebben beloopt. Over een wagenpark van 321 motorwagens en 106 bijwagens verdeeld, maakt dit per eenheid van tramvervoer uit: f 9.612.848,— : (321 plus 106/2) of wel f 25.566,—. Volgens bijlage XVI bedroegen de exploitatie-uitgaven van het autobusbedrijf (inclusief rente en afschrijving) over 1931: f 886.215,— of wel per autobus: f 886.215,— : 48 is f 18.463,—.

Bij de door ons voorgestelde vervoersgroepering van het Rotterdamse trambedrijf zouden zoo berekend de exploitatie-uitgaven hebben bedragen:

A) tramdiensten (230 plus 96/2) maal f 25.566 is	f 7.107.348
B) autobusdiensten 100 maal f 18.463 is	1.846.300
Totaal R.E.T.	f 8.953.648

Over 1931 zou er volgens deze berekening een *overschot* hebben kunnen zijn van: f 8.957.781,— min f 8.953.648,— is rond f 4.000,—, d.w.z. dat het trambedrijf over 1931 nog „self-supporting” zou zijn geweest.

Resumeerende schijnt het ons niet ongerechtvaardigd aan te nemen, dat de directie van de R.E.T. *de met tramlijnen te bedienen vervoerbehoefte in onze stad ietwat heeft overschat*. Wij gelooven, dat de kern van deze overschatting is gelegen in de *overwaardeering van Rotterdam als stad*. Rotterdam is naar onze meening geen „Groszstadt”. Dit in tegenstelling met Amsterdam, hetwelk de allures van een „Groszstadt” hebbende, uit dien hoofde alleen, een *intenser* verkeer zal hebben. Het verkeer te Rotterdam draagt een meer provinciaal karakter en is bovendien in sterkere mate afhankelijk van de havendrukke dan het Amsterdamsche verkeer. Tenslotte is, voor zoover ons bekend, nog geen studie gepubliceerd over de „Toekomstige Bevolkingsaanwas van Rotterdam”²⁾, zoodat men weinig richtlijnen te dien aanzien had. Kortom in alle opzichten was o.i. bij het verbeteren van den geconstateerden achterstand bij het Rotterdamse trambedrijf t.o.v. andere Nederlandsche steden, *voorzichtigheid geboden geweest*, een voorzichtigheid, die alleen uitdrukking had kunnen vinden in een ruimere toepassing dan geschied is, van het minder kapitaal en personeel eischende, ongebonden vervoermiddel: *de autobus*.

J. M. E. M. A. ZONNENBERG.

¹⁾ Deze berekening kan niet anders dan zeer globaal zijn, daar het cijfermateriaal over de exploitatie van het trambedrijf *geen gedetailleerde* splitsing geeft van de exploitatie-uitgaven ten behoeve van het trambedrijf en die ten behoeve van het autobusbedrijf. Ook zou een dergelijke berekening zeer gecompliceerd worden en voor het bestek van dit artikel te ver voeren.

²⁾ Wel zag Amsterdam het nut van een dergelijke studie in. Zij verscheen in October jl. van de hand van den heer W. A. de Graaf, Directeur van den Dienst voor publieke werken, onder den titel: „Studie betreffende den toekomstigen bevolkingsaanwas van Amsterdam.”

HET TIJDSTIP VAN HET WETTIG BESTAAN VAN DE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP.

Onder de wijzigingen door de wet van 2 Juli 1928, Staatsblad No. 216, in het Wetboek van Koophandel gebracht, nam een belangrijke plaats in de vervanging der Koninklijke bewilliging door de verklaring van geen bezwaren van den Minister van Justitie (art. 36e W. v. K.). Die Koninklijke bewilliging van wel- eer was naar den duidelijken tekst van het W. v. K. de voorwaarde voor het tot stand brengen der N. V. Dat de verklaring van geen bezwaren dit eveneens is, zullen wij nader zien. Van die verklaring zegt het W. v. K. ter aangehaalde plaatse:

„De naamlooze vennootschap *kan niet aanvangen* „,alvorens door onzen Minister van Justitie is ver- „klaard, dat hem van bezwaren niet is gebleken.”

Nu heeft van begin, nl. 1928, af tot 12 October 1932 de strijd in deze daarover geloopt of „*kan niet aanvangen*” beteekent: „kan niet aanvangen te bestaan” of „kan niet aanvangen te werken”. Deze strijd is thans in eerstgemelden zin beslecht bij het arrest van den Hoogen Raad van 12 October 1932, W. v. h. R. No. 12518. Dit arrest wordt verklaard uit de geschiedenis van art. 36e W. v. K., blijkens welke de wet- gever het preventief toezicht heeft willen handhaven, dat bij de oprichting van naamlooze vennootschappen ook te voren van Regeeringswege werd uitgeoefend. Alléén werd het wenschelijk gevonden de vroegere Koninklijke bewilliging te vervangen door een verklaring van geen bezwaren van den Minister van Justitie. Laatstgemelde verklaring is evenzeer conditio sine qua non voor het ontstaan der N. V. als de Koninklijke bewilliging dit blijkens arrest H. Raad van 19 Juni 1925, W. v. h. R. No. 11422 vroeger was.

Niet reeds de notariële akte van oprichting (art. 36 W. v. K.) doet dus de N. V. ontstaan, evenmin als wijziging dier akte rechtens bestaat, voordat door den Minister van Justitie is verklaard, dat hem van bezwaren niet is gebleken (art. 45d W. v. K.). Neen, eerst *na* het verkrijgen van de verklaring van geen bezwaren bestaat de N. V. als rechtspersoon. In het tijdvak tusschen de notariële akte en de verklaring van geen bezwaren kunnen wél de belangen der N. V. in oprichting worden behartigd, stortingen op aandelen ingevorderd enz. Immers volgens art. 40 W. v. K. ontstaan uit overeenkomsten, aangegaan ten behoeve van eene op te richten N. V., rechten en verplichtingen voor de vennootschap, wanneer zij die overeenkomsten na hare oprichting uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft bekrachtigd.

Met recht kon in de gegeven omstandigheden na het arrest van 12 October 1932 door *Prof. Mr. E. E. J. van der Heijden* in „De Naamlooze Vennootschap” van 15 Nov. 1932 geschreven worden, dat de oude tijd gebleven is, toen de Koninklijke bewilliging voorwaarde was voor het ontstaan der N. V. Ook nu de verklaring van geen bezwaren daarvoor is in de plaats getreden.

Het is verder opmerkelijk, dat het een inkomstenbelastingkwesie geweest is, die tot dit belangrijke arrest heeft geleid. Namelijk de strijd over de vraag of er op 1 Mei van het belastingjaar een nieuwe bron van inkomen was bij inbreng van het bedrijf bij akte van 30 April daaraan voorafgaande in een N. V., terwijl meerbedoelde verklaring eerst in den loop van het belastingjaar was ontvangen.

Ook onder het vroegere regiem werd in zake inkomstenbelasting in gelijken zin beslist (H. R. 3 Nov. 1926, Beslissingen in belastingzaken No. 3918 en 15 Oct. 1924, B. i. b. No. 3530).

Belangstellenden worden ter zake verwezen naar *Damsté*, inkomstenbelasting, 4en druk, blz. 220.

Nog mogen wij er aan herinneren, dat volgens art. 46 der Registratiewet 1917 op de akten van oprichting van binnen het Rijk gevestigde N. V.en, registratie-recht verschuldigd is. Daar zoolang de verklaring van geen bezwaren niet is verkregen, er geen N. V. be-

staat, behoort er m.i. vóór dien tijd van geen heffing van registratierecht sprake te zijn. Mocht niettemin het recht geheven zijn, dan komt het voor teruggaaf in aanmerking, indien de verklaring van geen bezwaren niet wordt verkregen. Dit is, dunkt mij, de noodzakelijke consequentie van het arrest van 12 Oct. 1932.

B. VAN DEN BERG.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN DUITSCHLAND.

(De vooruitzichten van de conjunctuur.)

Dr. Carl Krämer te Berlijn schrijft ons:

In de beide vorige beschouwingen, die gewijd waren aan het geld- en credietwezen en de industriële conjunctuur, kwamen wij tot het volgende resultaat. Op de geld- en credietmarkt zijn sedert maanden duidelijke teekenen van een consolidatie van de verhoudingen op te merken, die als een normale conjuncturele depressie zijn te beschouwen, indien men er geen rekening mede houdt, dat zij slechts door „Stillhaltung”, een aansprakelijkheid van verstrekkenden aard van de publiekrechtelijke lichamen voor de verplichtingen van de banken en een ruime credietverleening van de centrale bank, mogelijk was. In industrie en handel neemt men — ten deele tengevolge van de consolidatie van de credietverhoudingen — sedert het midden van het jaar in zooverre een omkeer waar, dat zeer waarschijnlijk de dalende beweging geen verderen voortgang meer heeft gemaakt.

Men kan van een stabilisatie van de conjunctuur op haar voorloopig dieptepunt spreken, zoodat alle zichtbare op- en neergaande bewegingen min of meer aan seizoensinvloeden zijn toe te schrijven. In de periode van Juli tot October liep de seizoensbeweging opwaarts; sedertdien is een voelbare seizoensverslechtering waar te nemen. Deze ongunstige toestand zal in de volgende maanden versterkt aanhouden, zoodat voor den winter met een aantal werkzame werknemers van rond 1.1 millioen (in den vorigen winter van rond 12 millioen), met een aantal werklozen van rond 9 millioen (het vorige jaar rond 8 millioen) te rekenen valt. Zelfs de ambtelijke werkloosheidsstatistiek, die, zooals bekend, onvolledig is, zal een hoogterecord van 6.5 millioen werklozen (vorige jaar 6.1 millioen) aanwijzen.

De consolidatie in het geld- en credietverkeer is, naast de genoemde factoren, ook daaruit te verklaren, dat de ondernemers, tengevolge van een op vele nunten onzekeren toestand, naar een versterking van hun liquiditeit streven. Daar naar alle waarschijnlijkheid in handel en industrie weder een zekere graad van rentabiliteit is bereikt (omdat de prijzen van grondstoffen, de belastingen, de loonen enz. gerekend naar de eenheid van productie, sterker gedaald zullen zijn dan de opbrengst) zullen alle overschotten voor de dekking van dringende verplichtingen resp. voor de vorming van reserves worden gebruikt, een ontwikkeling, die opnieuw de liquiditeit van de credietinstellingen ten goede komt.

Het productieprogram van de industrie houdt zich over het algemeen nog steeds binnen zeer enge grenzen en richt zich geheel naar de geringe afzetmogelijkheden, terwijl tot den zomer van 1932 de productie vaak lager was dan de afzet, omdat de bedrijfskosten verlaagd en de voorraden verminderd moesten worden. Aan den anderen kant is de relatieve stabilisatie van de conjunctuur daaruit te verklaren, dat de in het algemeen dalende bedrijvigheid in het particulier bedrijfsleven voor een deel opgevangen wordt door werkverschaffing van de zijde van de publiekrechtelijke lichamen.

De beslissende vraag, waarvoor men thans gesteld wordt en die ook voor de beoordeeling van de verdere ontwikkeling van de politiek van groot belang

kan zijn, is, hoe de verdere vooruitzichten van de conjunctuur in Duitschland te beoordeelen zijn. Juister geformuleerd is de vraag de volgende. Is het aan te nemen, dat de sedert enkele maanden zichtbare tendenzen — consolidatie van het geld- en credietverkeer en stabilisatie van de conjunctuur op het huidige dieptepunt — voor den eerstkomenden tijd zullen aanhouden, of bestaat er eerder kans op, dat de ondernemers, omdat zij de vooruitzichten vrij gunstig beoordeelen, hun productieprogram uitbreiden en zich dientengevolge om grotere credieten tot de banken wenden?

Voor de eerste en tegen de tweede veronderstelling pleit hoofdzakelijk de omstandigheid, dat eenige belangrijke vraagstukken van algemeen economische beteekenis nog geheel onopgelost zijn. Tot deze behooren in de eerste plaats de openbare financiën en de economische betrekkingen met het buitenland. Allereerst de openbare financiën.

De regeering Brüning had zich aan een energieke bestrijding van de tekorten van de publiekrechtelijke lichamen gewijd en daarmee eenige niet onaanzienlijke voordeelen bereikt. Door het optreden van het kabinet Von Papen zijn echter de bemoeiingen voor een duurzame hervorming van de financiën en sanering van de begrooting op den achtergrond gedrongen. Deze regeering heeft veeleer op groote schaal nieuwe verplichtingen, niet alleen voor het loopende begrotingsjaar, maar ook voor de latere op zich genomen, zonder voor een regelmatige dekking van deze verplichtingen te zorgen. Hierdoor is het vraagstuk van de openbare financiën weder zeer actueel geworden. Wij zullen hieronder slechts een kort overzicht van de tekorten van het loopende begrotingsjaar geven.

Volgens de Rijksbegrooting is de toestand de volgende. De inkomsten uit belastingen, die officieel op R.M. 7.46 milliard zijn geraamd, zullen waarschijnlijk slechts 6.4 milliard, dus een milliard R.M. minder, opbrengen. Alleen de omzetbelasting brengt reeds 500 miljoen, de inkomstenbelasting R.M. 400 miljoen minder op dan de raming. Bevredigend zijn slechts de inkomsten uit de douanerechten en uit den tabaksaccijn. Van deze mindere ontvangsten komt de eene helft ten laste van de Landen en Gemeenten, die in den loop van dit begrotingsjaar een, vergeleken met het vorige jaar, met 25 à 30 pCt. gedaalde uitkeering zullen ontvangen, en de andere helft ten laste van de huishouding van het Rijk.

De uitgaven van de gewone huishouding van het Rijk, die op R.M. 8.4 milliard worden begroot, zullen naar alle waarschijnlijkheid nauwelijks bij dit bedrag achterblijven. Weliswaar ondervindt de Rijkskas een zekere verlichting door het feit, dat zij de aflossingsverplichtingen slechts formeel nakomt, in werkelijkheid echter de vlottende schuld niet vermindert. De daardoor bereikte ontlasting van misschien R.M. 300 miljoen wordt overgecompenseerd door nieuwe uitgaven, waarvoor in de begrooting niets is uitgetrokken. Dit zijn hoofdzakelijk uitgaven voor sociale doeleinden (winterhulp, vrijwillige arbeidersdienst), verder voor werkverschaffing en kolonisatie en tenslotte voor allerlei steunmaatregelen (steun aan de banken, Preussenkasse, steun aan coöperaties en talrijke andere subsidies).

De uitgaven van de Rijkshuishouding zullen in totaal waarschijnlijk met minstens R.M. 600 miljoen de inkomsten overschrijden, waarbij er nog geen rekening mede is gehouden, dat misschien ook voor den werkloozesteun extra-uitgaven noodzakelijk zijn. De positie van de Reichsanstalt für Arbeitslosenversicherung is in geen geval zoo gunstig, als onlangs van ambtelijke zijde werd voorgesteld. Volgens uitlatingen van de Rijksregeering zijn in het loopende jaar geen belastingverhoogingen of vermindering van uitgaven te verwachten. Het is niettemin opmerkelijk, dat van vele zijden een levendige propaganda voor

een verdere verlaging van de ambtenarensalarissen wordt gevoerd. Zoo zullen de tekorten op de Rijks-huishouding waarschijnlijk door credieten moeten worden gedekt, hoewel ook de mogelijkheid van belastingverhoging en vermindering van uitgaven in de eerstvolgende maanden nauwelijks is te ontgaan.

Dit alternatief zal des te meer waarschijnlijk worden, daar ook de financiële toestand van Landen en Gemeenten volkomen ongezond is. Zooals uit de herhaalde uitlatingen van de regeeringen van de Landen valt op te maken, zijn haar begrotingen dermate in wanorde, dat zij zich dikwijls slechts door twijfelachtige financiële transacties of door uitstel van hare betalingen kunnen redden. Het hevigst doet de misère in de openbare financiën zich bij de Gemeenten gevoelen, die, ofschoon het Rijk haar reeds thans van het grootste deel van haar uitgaven voor werkloozesteun ontlast, steeds meer met haar uitgaven in gedrang komen. Zoo is het bekend, dat een aantal groote steden in Duitschland haar rente van schulden op langen termijn slechts met hulp van de banken opbrengen; gedeeltelijk wordt ook de rente voor schulden op korten termijn — om van een terugbetaling van deze credieten maar te zwijgen — niet meer betaald. In totaal maakt de achterstand in betalingen van de Gemeenten een geweldig bedrag uit. Alleen voor het loopende begrotingsjaar moet dit bedrag met R.M. 500—600 miljoen zijn gestegen. Het vraagstuk van een consolidatie van de gemeentelijke schulden op korten termijn is nog lang niet opgelost. Zoo is het aan geen twijfel onderhevig, dat de financiële toestand van de publiekrechtelijke lichamen — naast de genoemde ook die van de invaliditeitsverzekering — zoo ongunstig is, dat ingrijpende maatregelen niet meer kunnen worden uitgesteld. Zoolang deze vraagstukken niet zijn opgelost, kan op een verbetering van de industriele conjunctuur niet worden gerekend.

Een andere onzekere factor van beslissende beteekenis is de ontwikkeling van de Deutsche betalingsbalans. Er werd beweerd, dat in het loopende jaar een evenwicht van de betalingsbalans mogelijk was, omdat particuliere buitenlandsche tegoeden, hetzij uit vroegere kapitaalvlucht of uit de opbrengst van exporten in vroegere jaren, aan de Rijksbank werden afgedragen en omdat de Rijksbank haar goud- en deviezenvoorraad verder verminderde. Deze toestand kan het volgend jaar om drie redenen verergereij.

Allereerst is het de vraag, of zelfs het huidige uitvoersaldo van rond R.M. 80 miljoen in de maand op den duur kan worden gehandhaafd, daar nog niet alle ongunstige factoren, zooals preferentiële rechten, verhoging van invoerrechten, valuta-depreciaties en controle van deviezen, hun volle werking hebben doen gevoelen. Het is niet uitgesloten, dat zelfs, bij het uitblijven van groote conjuncturele veranderingen in het binnen- en buitenland, het Deutsche uitvoersaldo in den loop van de volgende maanden zal dalen. Een dergelijke vermindering van het uitvoersaldo zal zeker plaats vinden, indien de pogingen, om een stijging van de grondstoffenprijzen te bewerken, binnenkort succes hebben, of indien tegen de verwachting in, de koopkracht van Duitschland voor buitenlandsche goederen zal stijgen.

Tenslotte mag men niet vergeten, dat de „Stillhalte"-overeenkomst over eenige weken eindigt en dat in een aantal crediteurlanden pogingen in het werk worden gesteld, om bij Duitschland tot een versterkte terugbetaling van de onder deze overeenkomst vallende schulden op korten termijn aan te dringen. In hoeverre deze pogingen succes zullen hebben, is thans nog niet te beoordeelen. Een geringe terugbetaling kan echter, vooral wanneer zij met een daling van het uitvoersaldo gepaard gaat, de vrije goudvoorraad van de Rijksbank, die thans nog ongeveer R.M. 365 miljoen bedraagt, geheel doen verdwijnen.

Doch zelfs, indien de crediteuren van elke terugbetaling van de schulden in deviezen afstand zouden doen, zoo moet de Duitse ondernemer er mede rekenen, dat de crediteuren van de mogelijkheid, de terugbetaling in Marken te verlangen, in versterkte mate gebruik zullen maken. Zoo wordt het aanhoudende streven naar een verbetering van de liquiditeit in handel en industrie, alleen door deze mogelijkheid gerechtvaardigd.

Uit het voorgaande blijkt reeds, dat het zeer onwaarschijnlijk is, dat de particuliere ondernemers in Duitschland tot een uitbreiding van de productie bereid zullen zijn, zoolang noch het vraagstuk van de openbare financiën, noch dat van de Duitse valuta eenigszins is opgelost. In zoverre was de verwachting, welke aan het oorspronkelijke Von Papenplan ten grondslag lag — de verwachting namelijk, dat de tijd voor een „Ankurbelung“ van het particuliere bedrijfsleven gekomen was, — zonder twijfel onjuist. Aan den anderen kant is het niet te bestrijden, dat de verschrikkelijke stijging van de werkloosheid, evenals de lage levensstandaard van de nog werkzame bevolking, een actie van den Staat tot het tewerkstellen van werklozen noodzakelijk maakt.

Zodoende blijven voor de economische ontwikkeling van de eerstvolgende maanden slechts twee mogelijkheden over. Of de staat besluit de stabiliteit van de valuta te handhaven, den dienst van de buitenlandse leeningen na te komen en de handelsbetrekkingen met het buitenland in den huidige omvang voort te zetten; dan kan voor afzienbaren tijd niet op een aanzienlijke vermindering van de werkloosheid gerekend worden. Of de Staat ziet zich om politieke redenen genoodzaakt alle denkbare middelen voor vermindering van de werkloosheid ter hand te nemen; dan zal de tot dusverre gevolgde koers in de valuta-, schulden- en handelspolitiek onvoorwaardelijk gewijzigd moeten worden.

Slechts een onverwacht gunstig resultaat van de komende wereldconferentie kan de mogelijkheid bieden, een middenweg tusschen de beide alternatieven in te slaan.

Nadruk verboden.

AANTEKENINGEN.

De ontwikkeling van den wereldhandel.

Dank zij het minutieuse en waardevolle werk, dat de Financiële en Economische Afdeling van den Volkenbond verricht, is men in staat de ontwikkeling van de totale handelsbeweging van de wereld nauwkeurig te volgen. Een nieuwe publicatie¹⁾, die aan het einde van de vorige week is verschenen, verstrekt weer een groote hoeveelheid nieuw materiaal op dit gebied, waaruit een aantal zeer belangrijke feiten naar voren komen. Alvorens hierop de aandacht te vestigen, zullen wij eerst de ontwikkeling van den totalen wereldhandel in den jongsten tijd iets nader beschouwen.

Deze heeft de laatste jaren in miljoenen dollars bedragen:

	Invoer	Uitvoer	Totaal
1929	35.607	33.052	68.659
1930	29.082	26.489	55.571
1931	20.904	18.878	39.782

Volgens deze cijfers is de waarde van den wereldhandel in 1930 t.o.v. 1929 gedaald met 19 pCt.; in 1931 t.o.v. van 1930 met 28 pCt. en t.o.v. 1929 met niet minder dan 42 pCt.

Het tempo van daling is echter in de depressie versneld. Dit blijkt duidelijk uit de volgende cijfers, die de waarde van de handelsbeweging weergeven van 48 landen, welke ongeveer 90 pCt. van den wereldhandel omvatten (in miljoenen Dollars).

¹⁾ Société des Nations: Aperçu Général du Commerce Mondial 1931 et 1932 (1er semestre) Genève 1932. Prijs Zw. Fr. 2.50.

Daling in procenten
t.o.v. de overeenkomstige
cijfers van het
vorige jaar.

	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
1929 Jan.-Juni	15.976	14.300		
Juli-Dec.	15.818	14.762		
1930 Jan.-Juni	13.937	12.233	13	14
Juli-Dec.	12.018	11.083	24	25
1931 Jan.-Juni	9.988	8.712	28	29
Juli-Dec.	8.613	7.897	28	29
1932 Jan.-Juni	6.562	5.757	34	34

Om de veranderingen te berekenen, die het werkelijke volumen van den wereldhandel heeft ondergaan, is men uitgegaan van de prijsbeweging van goederen en als basis genomen de indices, die men bezat voor bijna dertig landen, die $\frac{3}{4}$ van den geheelen wereldhandel omvatten.

Volgens deze berekeningen zijn de wereldprijzen (in goud) van 1929 op 1930 zoowel voor den invoer als voor den uitvoer gedaald met 13 pCt.; van 1930 op 1931 zijn zij gedaald met 20.5 pCt. voor den invoer en 21.5 pCt. voor den uitvoer.

Indien men deze waarde-indices op den totalen invoer en uitvoer deelt, dan blijkt, dat het volumen van den wereldhandel in 1930 t.o.v. 1929 gedaald is met 7 pCt. en in 1931 t.o.v. 1930 met 9 pCt.

Het volgende overzicht geeft de procentuele veranderingen weer, die de prijzen, het volumen en de waarde van den wereldhandel in de periode van 1927—1931 jaarlijks hebben ondergaan.

Jaar	Prijzen		Volumen		Waarde	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
1927 ..	- 2.5	- 2.5	+ 7.8	+ 8.1	+ 5.1	+ 5.4
1928 ..	- 1.0	+ 0.0	+ 3.6	+ 3.6	+ 2.6	+ 3.6
1929 ..	- 2.5	- 3.5	+ 5.0	+ 4.5	+ 2.4	+ 0.8
1930 ..	- 13.0	- 13.0	- 6.1	- 7.9	- 18.3	- 19.9
1931 ..	- 20.5	- 21.5	- 9.5	- 9.2	- 28.1	- 28.7

Het volumen van den wereldhandel is in 1931 ongeveer gedaald tot het niveau van 1925—1926, hoewel het nog 8 à 9 pCt. hooger is dan in 1913. In 1932 is echter nog een verdere daling ingetreden.

Hoe belangrijk dit feit op zichzelf ook is — vooral indien men rekening houdt met de stijging van de bevolking in die periode — is het toch niet het meest belangrijke. Dit is eerder de ongelijke wijze, waarop de depressie de handelsbeweging van de verschillende landen heeft getroffen. Zoo is de uitvoer van agrarische producten ongeveer op hetzelfde niveau gebleven als vóór de depressie. Zelfs hebben enkele agrarische landen hun uitvoer nog aanzienlijk kunnen vermeerderen; zij hebben echter met de helft of soms zelfs nog meer het volumen van hun invoer moeten verminderen tengevolge van de aanzienlijke prijsmarges tusschen de agrarische en industriële producten en tengevolge van den ommekeer in de kapitaalbewegingen. De daling in het volumen van den wereldhandel is dan ook hoofdzakelijk toe te schrijven aan een vermindering in de handelsbeweging van industriële producten.

Een ander belangrijk verschijnsel, waarop de nieuwe publicatie van den Volkenbond de aandacht vestigt, is het volgende. Van de landen, die eenzelfde economische structuur hebben, wordt de plaats, die elk zich op de wereldmarkt heeft kunnen verzekeren, in hoofdzaak bepaald door de mate, waarin het in staat is geweest zijn binnenlandsche kosten en prijzen aan te passen aan de snelle en onregelmatige daling van de prijzen op de wereldmarkt. Zoowel maatregelen van deflatie als van monetaire depreciatie, zijn met wisselend succes toegepast. De betreffende landen hebben evenwel, vooral sedert de financiële crisis van het midden van het vorige jaar, gestreefd naar het vermijden van de noodzakelijke aanpassingen¹⁾, naar een bescherming van de binnenlandsche markten en naar het in evenwicht brengen van hun

¹⁾ Wij cursiveeren.

buitenlandsche handelsbeweging door middel van een verscherping van de invoerbepalingen in den vorm van hoogere tarieven, contingententeeringen, clearing-overeenkomsten en controle van de wisselkoersen. Zonder dat zij de handelsbalans duurzaam in evenwicht hebben gebracht, hebben deze maatregelen de marge verhoogd, die tusschen de verschillende landen bestond, wat betreft de productiekosten en prijzen; zij hebben bovendien een vermindering van de handelsbeweging teweeggebracht, waardoor verschillende landen, die economisch zwak stonden en vele schulden hadden, groote moeilijkheden ondervonden om hun financiële verplichtingen tegenover het buitenland na te komen.

Het is eveneens van belang om even in het kort den invloed van de depressie op de handelsbeweging van een aantal belangrijke landen aan te stippen. Zoo blijkt o.a. uit de genoemde publicatie, dat de uitvoer van de Ver. Staten erger is getroffen dan die van de meeste andere belangrijke uitvoerlanden. Engeland heeft langen tijd geleden onder de starre productiekosten en prijzen, maar zijn handelsbeweging is sedert het einde van 1931 tengevolge van de depreciatie weder verbeterd. Daarentegen is de uitvoer van Duitsland, die zich in 1931 betrekkelijk gunstig ontwikkelde, ondanks de verschillende deflatie maatregelen in 1932 achteruitgelopen. De invloed van de depressie op de handelsbeweging van Frankrijk heeft zich eerst laat doen gevoelen, maar de uitvoer is in 1931 en in het begin van 1932 sterker gedaald dan die van de meeste andere landen.

Onder de minder belangrijke industriële landen hebben volgens deze publicatie België en Nederland, die een liberale handelspolitiek hebben gevoerd en hun productiekosten en prijzen in het binnenland hebben aangepast aan de verhoudingen op de wereldmarkt, het beste weerstand geboden.

In enkele landen als Oostenrijk en Zwitserland zijn de uitvoer-industriën zwaar getroffen door de betrekkelijk hoge productiekosten.

De onderstaande tabel laat een en ander duidelijk zien (cijfers in miljoenen Dollars).

Landen	Invoer v. Jan. tot Juli				Uitvoer v. Jan. tot Juli			
	1929	1930	1931	1932	1929	1930	1931	1932
Oostenrijk	216	194	153	106	144	130	94	53
België	483	466	353	234	448	379	328	218
Nederland	532	513	397	272	386	354	272	168
Zweden	219	220	184	107	204	197	132	80
Zwitserland	247	242	213	175	193	176	136	80
Tsjecho.								
Slowakije	293	241	164	116	274	250	190	109

Van deze landen heeft de uitvoer van België zich het best gehandhaafd, daarna die van Nederland. In beide landen is de daling van de groothandelsprijzen het sterkst geweest. Dit zegt overigens nog niets omtrent de aanpassing van de productiekosten in beide landen aan de veranderde omstandigheden op de wereldmarkt. Immers, de basis voor de berekening van den index van groothandelsprijzen is voor elk land verschillend. Dat de productiekosten zich in ons land zouden hebben aangepast, lijkt ons een te absolute uitspraak. Wij hebben in deze kolommen reeds meerdere malen op de onvoldoende aanpassing gewezen. (Zie o.a. ook het Economisch-Statistisch Kwartaalbericht van 20 Juli jl.). De stijging van de prijzen van de noodzakelijke voedingsmiddelen in de laatste maanden is zeker niet bevorderlijk voor deze aanpassing.

De niet geïndustrialiseerde landen zijn veel erger getroffen dan de industriële landen door de aanzienlijke handelsbelemmeringen, die de vraag naar hun producten hebben doen afnemen. In bepaalde gevallen, hebben de invoerbelemmeringen, ingevoerd door de niet geïndustrialiseerde landen zelf, ongunstig hun uitvoer beïnvloed. Zoo heeft de deviezencontrole, door een aantal landbouwstaten van Centraal- en Oost-Europa toegepast, hun positie op de wereldmarkt verzwakt.

De monetaire depreciatie heeft den afzet begunstigd

van producten van bepaalde landen, die groote buitenlandse schulden hebben, zooals Australië en Argentinië; het volumen van den uitvoer van deze landen is sterk toegenomen, de invoer daarentegen zeer aanzienlijk gedaald.

De landen, die hoofdzakelijk minerale grondstoffen en niet ijzerhoudende metalen exporteerden (bijv. Chili en Peru), zijn waarschijnlijk zwaarder getroffen dan de andere niet-geïndustrialiseerde landen tengevolge van de belangrijk verminderde vraag naar deze artikelen.

Intrekking van Britsch zilvergeld in de Unie van Zuid-Afrika; Engelsch zilvergeld zal ook in de Engelsche protectoraten verdwijnen.

In de Staatscourant van de Unie van Zuid-Afrika is een proclamatie verschenen, welke bepaalt, dat Engelsch zilvergeld in de Unie wordt ingetrokken en het publiek tot 15 Januari gelegenheid heeft om dit geld voor Uniegeld in te ruilen. Daarna zal het Engelsche geld waardeloos zijn. Deze proclamatie is uitgevaardigd overeenkomstig de wet op buitengewone financiële regelingen, welke den minister van financiën onbeperkte macht ten opzichte van betaalmiddelen geeft. De intrekking van Engelsch zilvergeld, welke minister Fourie onmiddellijk na zijn terugkeer uit Ottawa in uitzicht stelde, is nu finaal geregeld.

Ondanks het verschil in waarde zal bij de inruiling, waaraan met het oog op de naturellenbevolking een lange termijn van twee maanden gegeven is, een gelijke nominale waarde worden uitgekeerd, d.w.z. dat men voor een Engelsche halve kroon een Zuidafrikaansche halve kroon ontvangt, ondanks het verschil in waarde daarvan in het buitenland.

Door deze regeling zal tevens een einde komen aan den grooten smokkelhandel van Engelsch zilver in de Unie, voornamelijk van Rhodesië en de havens uit. Er is op het oogenblik ongeveer evenveel Engelsch als Zuidafrikaansch zilvergeld in de Unie, men schat dit op 1½ miljoen pond. Van het Engelsche geld zijn er twee soorten wat zilvergehalte betreft. Zes jaren geleden werd er zilvergeld in omloop gebracht, dat 92½ pCt. zilver bevatte; later werd dit tot de helft verminderd. Uniezilver bevat 80 pCt. zilver. Van de nieuwe zilvergeldstukken van 50 pCt. zilver is nog een half miljoen pond in omloop.

Volgens een overeenkomst met Groot-Brittannië mag de Unie tot een bedrag van £100.000 per jaar aan Engelsch zilver aan den omloop onttrekken. Dit wordt geregeld aan de munt te Pretoria gesmolten en de Engelsche regeering betaalt telkens aan de Unie het verschil in nominale en metaalwaarde uit van het ingetrokken zilver, hetgeen ongeveer £70.000 per jaar bedraagt. De betaling geschiedt in Ponden Sterling. Groot-Brittannië zal nu in plaats van £70.000 ongeveer £100.000 moeten betalen, zoodat eerst na vijftien jaren de Unie de volle som van £1.500.000 sterling zal hebben ontvangen.

De intrekking van Engelsch zilver geldt ook voor het Mandaatgebied, maar merkwaardig genoeg ook voor de Engelsche protectoraten Bechuanaland, Basoetoland en Swasieland.

In deze drie Engelsche koloniën zal dus na 15 Januari 1933 geen Engelsch zilver meer gangbaar zijn. De eerste stap tot aansluiting bij de Unie was het niet meegaan met Groot-Brittannië bij het verlaten van den gouden standaard, zoodat zij met den nieuwen maatregel in alle opzichten een economische eenheid met de Unie vormen. Britsche banknoten zijn in die Engelsche koloniën geen betaalmiddel, maar wel de banknoten van de Reservebank van de Unie.

De munt van de Unie te Pretoria heeft de laatste jaren voldoende winst gemaakt met het slaan van eigen zilvergeld — men berekent 1½ shilling op een 2-shillingstuk. Gebouwen en machinerieën zijn geheel afbetaald. Thans zal de winst geheel in de Unie blijven.

Men verwacht dat het Muntwetsontwerp, dat invoering van eigen benamingen in het decimale stelsel van de Zuidafrikaansche munt ten doel heeft, na den bovenmedegedeelden stap binnen afzienbaren tijd in het Parlement zal worden gebracht.

F. OUDSCHANS DENTZ.

N a s c h r i f t. Een Reutertelegram seint uit Pretoria op 16 dezer, dat twintig millioen zilveren Engelsche munten uit den omloop worden genomen, waarvan de nominale waarde ongeveer 1½ millioen pond bedraagt, doch door de daling van den zilverbij de werkelijke waarde hiervan slechts een half millioen pond bedraagt. Alle thans in omloop zijnde munten, tezamen tien spoorwegwagons vol, zullen naar de Munt te Pretoria worden gebracht en daar worden gesmolten. Het telegram voegt er aan toe, dat het verschil in pariteit tusschen den Engelschen en Zuid-Afrikaanschen wisselkoers invoer op groote schaal van Britsch zilver tengevolge heeft gehad, hetgeen a pari werd aangenomen, waardoor de Zuid-Afrikaansche Munt de winst derfde van het slaan van eigen zilveren munten.

O. D.

De reorganisatie van de afdeling Handel en Nijverheid en de Economische Voorlichtingsdienst.

In „Handelsberichten” van 15 Dec. 1932 komt een beschouwing voor over de reorganisatie van de Afdeling Handel en Nijverheid en de Economische Voorlichtingsdienst, waaraan wij het volgende ontleenen:

De afdeling staat thans onder algemeene leiding van een Directeur-Generaal, die een wetenschappelijk secretariaat onder zijn directe leiding heeft, waar vraagstukken van algemeen economisch-politiek aard worden voorbereid.

De Economische Voorlichtingsdienst onder leiding van een directeur, vormt het grootste deel der gereorganiseerde afdeling. Deze dienst strekt zoowel tot voorlichting van het bedrijfsleven als ter documentatie van de regeering, met het oog op eventueel te treffen maatregelen van economisch-politiek aard. Hij staat daartoe uiteraard in geregeld contact met colleges van advies, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, enz.

De Voorlichtingsdienst is over zes bureaux verdeeld. De taak van elk dezer bureaux kan in het kort als volgt worden omschreven:

Het bureau *Handelspolitiek* behandelt de zaken, de handelspolitieke betrekkingen tot het buitenland betreffende, in welk verband kunnen worden genoemd handelsverdragen, douanetarieven, invoerverboden, buitenlandsche contingenteringen, deviezenmaatregelen en andere maatregelen op handelspolitiek gebied.

Het bureau *Handelsinformaties* heeft tot taak het verzamelen en verstrekken van alle inlichtingen, welke voor het Nederlandsche bedrijfsleven van belang kunnen worden geacht; het wijst op export-mogelijkheden, verschaft hulp bij het zoeken van nieuwe afzetgebieden in het buitenland en verstrekt concrete gegevens omtrent de onderwerpen, welke het bureau Handelspolitiek behandelt, verder omtrent handels-adressen, handelsgebruiken, handelsrecht en andere gegevens in binnen- en buitenland, die voor handel en nijverheid van Nederland van belang kunnen zijn. Het bureau verschaft de verlangde gegevens op aanvraag, maar ook zoekt het op eigen initiatief contact met belanghebbenden, wanneer ontvangende inlichtingen expansiemogelijkheden voor het Nederlandsche bedrijfsleven in uitzicht stellen.

Het bestudeeren van den toestand, waarin zich de Nederlandsche nijverheid bevindt, het beoordeelen van afzetmogelijkheden voor de industrie, het voorbereiden van maatregelen van industriële politiek, in het algemeen de behartiging van de belangen van de Nederlandsche nijverheid (o.m. door contingentering van den invoer) maakt den werkring uit van het bureau *Nederlandsche Industrie*.

De belangen van den *Middenstand* worden behartigd door een afzonderlijk bureau, dat zich in het bijzonder

bezig houdt met het voorbereiden van maatregelen van middenstandspolitiek, met name middenstands-zorg en middenstandsvoorlichting.

Het bureau *Scheepvaart* houdt zich onder meer bezig met het bestudeeren en beoordeelen van den toestand van de Nederlandsche zee- en binnenscheepvaart, het voorbereiden van maatregelen van scheepvaartpolitiek, enz.

Het zesde bureau heeft den *Publicatiedienst* voor zijn rekening. Hier worden publicaties op het gebied van handel, nijverheid en verkeer bewerkt en verspreid, propaganda-geschriften samengesteld en uitgegeven, de deelneming aan tentoonstellingen en jaarbeurzen voorbereid enz. Onder dit bureau valt ook de redactie van het weekblad „*Handelsberichten*”, terwijl er tevens onder ressorteert de inrichting en het beheer van de economische bibliotheek en de daaraan verbonden openbare leeszaal.

Naast den Economischen Voorlichtingsdienst staat een onderafdeeling, waar zaken van *juridischen en administratieven* aard worden behandeld.

Deze onderafdeeling is belast met de voorbereiding en uitvoering van wettelijke maatregelen. Bovendien worden hier behandeld administratieve aangelegenheden, betreffende de afdeling en de daaronder ressorteerende diensten (het Centraal Bureau voor de Statistiek, den Octrooiraad en het Bureau voor den Industrielen Eigendom, het IJkwezen en de Rijksvoorlichtingsdiensten ten behoeve van handel en nijverheid).

De nieuwe indeeling der afdeling Handel en Nijverheid kan derhalve schematisch als volgt worden voorgesteld:

Directeur-Generaal (dr. H. M. Hirschfeld); Wetenschappelijk secretariaat (dr. P. Lieftinck).

Economische Voorlichtingsdienst: (directeur A. Th. Lamping); Handelspolitiek (J. A. Sasburg en dr. T. P. van der Kooy); Handelsinformaties (J. de Jong); Nederlandsche Industrie (G. J. Teppema); Middenstand (J. J. R. Schmal); Scheepvaart (F. J. H. Geraets); Publicaties (F. J. H. Geraets).

Juridische en Administratieve Zaken (chef: mr. J. H. de Mol van Otterloo; mr. S. Th. J. Teppema (Oriswetgeving); mr. J. C. Ph. Loeff (Winkelsluitingswet)).

De ijzer- en staalproductie als conjunctuurbarometer in de wereld.

Gedurende de laatste maanden is de voortdurend dalende bedrijvigheid in de wereld-ijzerindustrie tot staan gekomen. De productie van ruwijzer toont zelfs in September en October een geringe stijging. De Octoberproductie bedroeg 3,04 millioen ton tegen 2,88 millioen ton in September en 2,75 millioen ton in Augustus, hetgeen tot dusverre de ongunstigste maand was. In 1929 bedroeg de gemiddelde maandelijksche wereldproductie 7,86 millioen ton.

Evenals de ijzerproductie is ook de staalproductie gestegen. Onderstaand overzicht geeft hierover voldoende uitsluitsel.

Wereldproductie in millioenen tonnen.

	IJzer	Staal		IJzer	Staal
1928 Maandgem.	7.04	8.85	Nov. 1931	3.70	4.71
1929 „	7.86	9.67	Aug. 1932	2.75	3.54
1930 „	6.35	7.61	Sept. „	2.88	3.75
1931 „	4.39	5.56	Oct. „	3.04	4.17
			Nov. „	3.02	4.19

De sterkste opleving is, zoowel voor de ijzer- als voor de staalproductie, in Duitschland op te merken. Hier heeft de opleving tot November aangehouden. De Engelsche ijzer- en staalproductie heeft door de Pondendepreciatie een steun ontvangen, zoodat de daling in de eerste acht maanden van dit jaar niet zoo sterk is geweest als in Duitschland. De laatste maanden blijft de productie in Engeland vrij stabiel. In de Ver. Staten is, na een kleine opleving in de ijzer- en staalindustrie, weder een reactie ingetreden.

In de volgende tabellen is de productie van ijzer en staal voor de voornaamste productielanden gespecificeerd opgegeven.

IJzerproductie in miljoenen tonnen.

	Gemid- Gemid-		Nov.	Aug.	Oct.	Nov.
	delde	delde				
A. IJzerproductie 1929	1931	1931	1932	1932	1932	1932
Duitschland	1.10	0.51	0.43	0.27	0.33	0.37
België	0.34	0.30	0.26	0.22	0.23	0.24
Frankrijk	0.86	0.68	0.57	0.46	0.46	0.45
Groot-Brittannië	0.64	0.32	0.30	0.26	0.28	0.29
Japan	0.10	0.09	0.09	0.10		
Luxemburg	0.24	0.17	0.16	0.17	0.18	0.18
Rusland	0.36	0.41	0.45	0.50	0.56	
Saargebied	0.18	0.13	0.11	0.10	0.12	
Ver. Staten	3.58	1.55	1.12	0.54	0.66	0.64

Staalproductie in miljoenen tonnen.

	Gemid- Gemid-		Nov.	Aug.	Oct.	Nov.
	delde	delde				
B. Staalproductie 1929	1931	1931	1932	1932	1932	1932
Duitschland	1.35	0.69	0.55	0.42	0.52	0.55
België	0.34	0.26	0.25	0.22	0.23	0.23
Frankrijk	0.81	0.65	0.54	0.47	0.47	0.46
Groot-Brittannië	0.82	0.44	0.47	0.37	0.45	0.43
Japan	0.19	0.16	0.18	0.18		
Luxemburg	0.23	0.17	0.17	0.17	0.17	0.18
Rusland	0.41	0.45	0.47	0.41	0.60	
Saargebied	0.18	0.13	0.11	0.10	0.13	0.12
Ver. Staten	4.60	2.13	1.62	0.85	1.09	1.03

ONTVANGEN BOEKEN.

Enkele oude Concentratieverschijnselen en hun samenhang met het tegenwoordige probleem door Mr. Dr. Ir. F. Schuylenburg. (Twee deelen. Leiden 1931. — N.V. Boek- en Steendrukkerij Eduard IJdo).

Een historische dissertatie over een belangrijk economisch verschijnsel, waarin de schrijver met voorbeelden aantoont, dat zij, die beweren, dat de concentratie van bedrijven een verschijnsel van den laatsten tijd is, ongelijk hebben. De geconcentreerde bedrijven kwamen reeds in vroeger jaren voor, wellicht niet zoo menigvuldig als thans, maar zeker in voldoende mate, om niet van exceptionele gevallen te behoeven te spreken. De vroegere verschijnselen waren geen uitzondering, die den regel bevestigden.

In het tweede deel zijn de verschillende documenten gepubliceerd, welke op het onderwerp betrekking hebben.

De industrie van Rotterdam en 's-Gravenhage en het daar tusschen gelegen gebied door Dr. C. Visser. (Voordruk uit het Tijdschrift voor Economische Geografie).

De schrijver wijst er op, hoe veeleert, tuinbouw en industrie misschien aanleiding hebben gegeven tot het ontstaan van een industrie in dit gebied en hoe verkeer en kapitaal-kraft op deze industrie hun stempel hebben gedrukt.

De plaatselijke belastingen en financiën in den loop der tijden door J. J. Roovers, Secretaris der gemeente Amsterdam. (Alphen aan den Rijn 1932; N. Samson N.V. Prijs f 2,90).

Achtereenvolgens ontmoet de lezer in deze schets de werking van allerlei toestanden en factoren, zooals het feudalisme, de opkomst der steden, het ontstaan van den regentenstand, de ontbindende verhoudingen in de oude Republiek, de Fransche overheersching, de bevoogding der plaatselijke besturen in de eerste helft der 19e eeuw, den weldadigen invloed van Thorbeckes werk, de uitbreiding der wetgeving sedert het laatst der 19e eeuw, den groei van de taak der gemeenten, de regelingen der financiële verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten.

Beschouwingen over het rapport-Welter, voorzover daarin wordt gehandeld over de gemeentefinanciën en de bezoldiging van het gemeentepersoneel. Uitgave van den Nederlandschen Bond van Gemeente-Ambtenaren.

Critiek op het rapport-Welter van de door genoemden Bond ingestelde commissie.

De dans om het gouden kalf door Hubert A. Meredith in het Nederlandsch vertaald door Mr. Paul Catz. (Amsterdam 1932; N.V. Seyffardt's Boeken Muziekhandel. Prijs ing. f 3.50, geb. f 4.50).

Dit boek beschrijft enkele internationale speculatie-, beurs- en crisisdrama's. De schrijver wenscht er geen moraal aan vast te knopen, maar alleen den lezer een avond bezig te houden, wellicht te boeien. Het boek is goed vertaald door Mr. Catz, die het voorzien heeft van een ahangsel betreffende het speculatieve leven in Nederland.

Antarkie door L. Hoyaek. (Deventer z.j.; Æ. E. Kluwer. Prijs ing. f 1.50, geb. f 2.25).

In dit boek wijst de schrijver den weg, die volgens zijn oordeel bewandeld moet worden, om te komen van den tegenwoordigen chaos tot een geordenden economischen toestand.

Uitvoerig gaat de auteur na, waarom Communisme en Internationale of Europeesche Planwirtschaft op niet-bolsjewistischen grondslag, en de menschheid niet heilzaam zijn, waarna hij aantoon, dat alleen antarkie naar den evenwichtstoestand leidt.

Limburg en Rotterdam door J. Schilthuis. (Maastricht 1932; N.V. Uitgevers-Maatschappij „Neerlandia”).

Overdruk uit de „Limburger Koerier” van de rede over „De haven van Rotterdam en de belangen van Limburg bij deze haven”, die de heer Schilthuis voor het Departement Maastricht van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel hield.

Het Nederlandsch Verbintenissenrecht door Dr. L. C. Hofmann. Eerste deel. De algemeene leer der verbintenissen, tweede aflevering bevattende de artt. 1364—1492 B. W., tweede druk. ('s-Gravenhage, Groningen, Batavia 1932; J. B. Wolters. Prijs 2e afl. incl. band f 6.15).

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Nov. 1932	Jan./Nov. 1932	Jan./Nov. 1931
Prod. Steenkolen in tonnen ..	1114.405	11.601.987	11.832.843
Aantal normale werkdagen ..	25 ¹⁾	270	280
II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.			
Netto-productie in tonnen ..	17.717 ²⁾	134.694	146.189
Aantal normale werkdagen ..	25	278	279
III. Zoutmijnen. (Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)			
Afgeleverd:			
Geraff. zout	5.722	56.246	51.951
Industriezout			
Afvalzout			
Aantal normale werkdagen ..	26	283	283
Aantal arbeiders.	Gezamenl. Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Dec. 1932	{ 10.962 ³⁾ 24.365 ⁵⁾	89	203
1 Dec. 1931	{ 11.271 ³⁾ 26.857 ⁵⁾	91	209

1) Staatsmijnen, Domaniale Mijn, Oranje-Nassaumijn I en II, Julia, 24 Laura, 23 Oranje-Nassaumijn IV, Willem Sophia, 22 Oranje-Nassaumijn III. 2) 13.066 ton ruwe bruinkool, 4.651 ton bruinkoolbriketten. 3) bovengronds. 4) Incl. 2.066 arbeiders der nevenbedrijven. 5) ondergronds. 6) Incl. 1.962 arbeiders der nevenbedrijven.

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	November 1932.		November 1931.	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Rek.houders	47.546	f 1.230.161.000	53.364	f 2.006.456.000
Door H.-bank plaatselijk	34.323	„ 1.018.568.000	38.244	„ 1.634.908.000
Voldoening Rijksbelast.	1.095	„ 14.636.000	1.163	„ 10.684.000

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

OCTOBER	1930	1931	1932
Inlagen	f 12.106.624	f 22.336.958	f 15.566.467
Terugbetalingen ..	„ 11.533.823	„ 13.571.859	„ 15.019.960
Tegood inleggers 1)	„ 361.143.896	„ 412.993.192	„ 493.647.686
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes 1)	„ 42.461.500	„ 43.752.950	„ 39.636.150
Spaarbankboekjes:			
Nieuw uitgegeven ..	11.891	18.558	10.773
Geheel afbetaald ..	7.727	7.667	8.067
In omloop 1)	2.142.724	2.210.156	2.267.161

1) Op ultimo.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	September 1932		September 1931	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	2.162	—	1.931	—
Rekeningen op ult ^o .	193.995	—	179.833	—
Bijschrijvingen	2.699.296	439.263	2.518.909	481.719
a. Stortingen	1.054.843	102.456	1.055.188	114.060
b. Overschrijvingen.				
1. van and. rek. 1)	1.644.308	321.272	1.463.591	344.129
2. van Ned. Bank.	145	15.481	150	23.480
c. And. onderwerpen	—	54	—	50
Afschrijvingen	1.735.792	442.629	1.568.316	473.957
a. Chèques	284.230	65.561	262.025	69.704
b. Overschrijvingen				
1. op andere rek. 2)	1.437.006	321.272	1.292.976	344.129
2. naar Ned. Bank	853	55.736	943	60.069
c. And. onderwerpen	13.703	60	12.372	55
Tegood op ult ^o	—	152.186	—	127.283
Beleggingen	—	106.163	—	93.352

1) Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 3.615 met f 560 Sept. 1932 en 4.132 met f 737 Sept. 1931.

2) Idem naar het buitenland 30.917 met f 2.728 Sept. 1932 en 29.913 met f 3.090 Sept. 1931.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Oct. 1932		Oct. 1931	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 13.1	40.131	f 18.8	37.388
particulieren	„ 21.2	176.616	„ 24.—	160.253
Geldomzet.				
Ontvangsten	„ 5.1	7.575	„ 5.2	7.599
Betalingen	„ 7.9	32.926	„ 9.9	37.698
Part. rekeninghouders	„ 33.3 ¹	48.256 ²	„ 27.5 ¹	46.218 ²
Gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed	„ 10.—	4.400 ²	„ 9.8	4.362 ²

1) Gemiddeld saldo te goed. 2) Einde der maand.

OVERZICHT DER OPBRENGSTEN VAN HET STAATSBEDRIJF DER P.T.T.

OCTOBER 1932.

Omschrijving	Werkelijke opbrengst Oct. 1932	Meer of minder dan	
		Oct. 1931	Begrooting
Posterijen	f 3.189.274	— f 159.681	— f 381.626
Telegrafie	„ 371.744	— „ 86.781	— „ 70.596
Telefonie	„ 2.046.920	+ „ 17.264	— „ 98.410
Postchèque- en Girodienst	„ 774.694	+ „ 195.872	+ „ 145.494
Totalen	f 6.382.632	— f 33.326	— f 405.138

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN. GELDKOERSEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen. BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 2 1/2 19 Apr. '32)	Lissabon 6 1/2 4 Apr. '32
Bel. Binn. Eff. 3 1/2 19 Apr. '32	Londen 2 30 Juni '32
Bk. (Vrsch. in R.C. 3 19 Apr. '32)	Madrid 6 1/2 8 Juli '31
Athene 9 3 Dec. '32	N.-York F.R.B. 2 1/2 23 Juni '32
Batavia 4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo 4 1 Spt. '32
Belgrado 7 1/2 20 Juli '31	Parijs 2 1/2 9 Oct. '31
Berlijn 4 22 Sept. '32	Praag 4 1/2 26 Spt. '32
Boekarest 7 3 Mrt. '32	Pretoria 5 8 Oct. '32
Brussel 3 1/2 13 Jan. '32	Rome 5 2 Mei '32
Budapest 4 1/2 17 Oct. '32	Stockholm .. 3 1/2 1 Spt. '32
Calcutte 4 7 Juli '32	Tokio 4.38 17 Aug. '32
Dantzig 4 12 Juli '32	Weenen 6 23 Aug. '32
Helsingfors 6 1/2 19 Apr. '32	Warschau ... 6 20 Oct. '32
Kopenhagen 3 1/2 12 Oct. '32	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1932				1931	1930	1914
	24 Dec.	19/24 Dec.	12/17 Dec.	5/10 Dec.			
Amsterdam Partic. disc.	1/4-1/2	1/4-1/2	1/4-1/2	1/4-1/2	2-3	1 1/2-9/16	3 1/8-3/16
Prolong.	1	1	1	1	13,4-3	2-3	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	1/2-1	1/2-1	1/2-1	1/4-1	4-5	1 1/2-2	1 3/4-2
Partic. disc.	1 1/4	1 3/16-5/16	7/8-13/8	3/4-1	5 3/4-6	2 3/16-15/32	4 1/4-3/4
Berlijn Daggeld...	4-5 1/4	4-5 1/4	4 1/8-5 1/4	4 1/8-5 3/8	—	—	—
Maandgeld	4 1/2-5 1/2	4 1/2-5 1/2	4 1/2-5 1/2	4 1/2-5 1/2	—	—	—
Part. disc.	3 7/8	3 7/8	3 7/8	3 7/8	—	—	2 1/8-1/2
Waren-wissel.	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4-1/4	—	—	—
New York Daggeld 1)	1-1/4	1-3/4	1-1/4	1-1/4	3-1/4	2-3/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	1/2	1/2	1/2	1/2-5/8	3/8	2	—

1) Koers van 23 Dec. en daaraan voorafgaande weken (t/m. Vrijdag).

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
20 Dec. 1932	2.49 1/8	8.29	59.27	9.72	34.47 1/2	100 1/8
21 „ 1932	2.49 3/16	8.32	59.31 1/2	9.72 1/2	34.49	100 1/8
22 „ 1932	2.49 1/8	8.29 1/2	59.30	9.72	34.50 1/2	100 1/8
23 „ 1932	2.49	8.28	59.29	9.71 3/4	34.48 1/2	100 1/8
24 „ 1932	—	—	—	—	—	—
26 „ 1932	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	2.4890	8.24	59.22 1/2	9.71 1/2	34.42 1/2	99 1/2
Hoogste d.w. 1)	2.4920	8.33	59.35	9.72 1/2	34.52 1/2	100 1/4
19 Dec. 1932	2.49 1/16	8.25	59.26	9.72 1/2	34.47	100 1/8
12 Dec. 1932	2.49	8.15	59.20	9.71 1/2	34.47 1/2	99 3/4
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaa **)	Madrid **)
20 Dec. 1932	48.—	—	7.38	1.48	12.75	20.31
21 „ 1932	47.97	—	7.38	1.48	12.76	20.34
22 „ 1932	47.94	—	7.38	1.48	12.75	20.32 1/2
23 „ 1932	47.95	—	7.38	1.48	12.73 1/2	20.31
24 „ 1932	—	—	—	—	—	—
26 „ 1932	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	47.90	—	7.35	1.42 1/2	12.67 1/2	20.20
Hoogste d.w. 1)	48.05	35.25	7.40	1.52 1/2	12.80	20.40
19 Dec. 1932	47.97 1/2	—	7.38	1.48	12.75	20.29
12 Dec. 1932	47.87 1/2	—	7.38	1.48	12.74	20.30
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
20 Dec. 1932	45.30	43.—	42.75	3.60	65	2.17 1/2
21 „ 1932	45.40	43.15	42.95	3.60	65	2.16 1/2
22 „ 1932	45.50	43.20	42.90	3.60	65	2.16 1/2
23 „ 1932	45.35	43.—	42.80	3.60	65	2.16 1/2
24 „ 1932	—	—	—	—	—	—
26 „ 1932	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	45.—	42.75	42.50	3.55	—	2.15
Hoogste d.w. 1)	45.55	43.25	43.15	3.65	65	2.19
19 Dec. 1932	45.10	42.80	42.55	3.60	65	2.18
12 Dec. 1932	44.45	42.20	42.—	3.47 1/2	65	2.13 1/2
Muntpariteit	66.671	66.671	66.671	6.266	95 1/2	2.4878

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
20 Dec. 1932	3,33 1/2	3,90 5/16	23,78 1/2	40,15 1/2
21 " 1932	3,34 1/8	3,90 1/4	23,81	40,14 1/2
22 " 1932	3,32 3/4	3,90 1/4	23,-1	40,15 7/8
23 " 1932	3,33 1/2	3,90 1/4	23,80	40,16 1/2
24 " 1932	3,32 13/16	3,90 1/4	23,84	40,17
26 " 1932	—	—	—	—
28 Dec. 1931	3,43 3/4	3,92 5/16	23,77	40,12 1/2
Muntpariteit	4,86	3,90 3/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	10 Dec. 1932	17 Dec. 1932	19/24 Dec. '32 Laagste	24 Dec. 1932 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/4	97 1/4	97 5/8	97 5/8
Athene	Dr. p. £	592 1/2	615	600	660
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10	1/10 5/8	1/10 5/8	1/10 5/8
Budapest ...	Pen. p. £	18 1/2	19	18	20
Buenos Aires	d. p. \$	43 3/8	42 11/16	42 1/2	42 3/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 3/8	1/6 11/64	1/6 5/32	1/6 7/32
Constantin...	Piast. p. £	670	685	690	695
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/4	1/3 1/2	1/2 7/8	1/4
Kobe	Sh. p. yen	1/3 5/16	1/3 3/8	1/3 1/8	1/3 7/8
Lissabon ...	Escu. p. £	107 1/2	109 1/8	108 1/2	110 1/2
Mexico	\$ per £	10.-	10.15	9.90	10.75
Montevideo .	d. per £	30	30	28	32
Montreal ...	\$ per £	3.78 5/8	3.77 3/4	3.78 1/4	3.85 1/4
Riod. Janeiro	d. per Mil.	5 1/2	5 3/8	5 1/8	5 5/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/9 15/16	1/8 5/16	1/7 1/2	1/8 3/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3 29/32	2/3 29/32	2/3 13/16	2/4
Valparaiso 1).	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ...	Zl. p. £	28 1/8	29 1/2	29	30

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

	Londen 1)	N.York 2)	Londen
20 Dec. 1932...	16 15/16	25	123/8
21 " 1932...	16 11/16	25 1/2	123/5
22 " 1932...	16 9/16	24 7/8	123 1/4
23 " 1932...	16 13/16	24 7/8	123/11
24 " 1932...	16 9/16	24 5/8	123 6/8
26 " 1932...	—	—	—
28 Dec. 1931...	—	30 3/8	120/8
27 Juli 1914...	24 15/16	59	84/10 1/2

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS

Vorderingen.	15 Dec. 1932	23 Dec. 1932
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 15.176.582,67	f 26.389.132,63
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorsch. op ult. November 1932 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. bel. en op. op de Rijksink. bel.	" 3.222.355,60	" 3.222.355,60
Voorsch. op ult. November 1932 aan de gem. verstr. op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsbel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 221.607.684,04	" 222.885.337,28
Id. aan Suriname.....	" 13.260.462,97	" 13.245.733,09
Id. aan Curaçao.....	" 7.530.225,94	" 7.070.048,14
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfonds) Id. op andere Staatsbedrijven 1).....	" 103.975.931,76	" 104.009.871,01
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeldenningen aan gemeenten (saldo)...	" 30.647.272,16	" 26.518.962,46
Verplichtingen.	" 34.580.376,18	" 33.034.214,93
Voorschot door de Ned. Bank ing. art. 16 van haar octrooi verstrekt.....	—	—
Schuld a/d Bank v. Ned. Gemeenten..	—	—
Schatkistbiljetten in omloop.....	f 339.541.000,—	f 339.541.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 116.750.000,—	" 116.750.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 1.653.950,—	" 1.646.439,—
Schuld op ult. November 1932 aan de gemeenten enz.	" 2.034.805,08	" 2.034.805,08
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. aan het Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) Id. aan andere Staatsbedrijven 1).....	" 1.226.932,88	" 7.744.586,53
Id. aan diverse instellingen 1).....	" 88.561.567,71	" 88.917.000,71
Id. aan diverse instellingen 1).....	" 120.635,18	" 130.635,18
Voorschot van de Javase Bank....	" 23.488.888,18	" 23.380.710,25

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	17 Dec. 1932	24 Dec. 1932
Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	f 62.295.000,—	—
waaronder Muntbiljetten.....	" 273.000,—	—
Saldo Javase Bank.....	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	" 222.578.000,—	f 223.423.000,—
Schatkistpromessen.....	" 3.050.000,—	" 3.050.000,—
Schatkistbiljetten.....	" 7.265.000,—	" 7.265.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 2.070.000,—	" 2.064.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 488.000,—	" 488.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 1.015.000,—	" 767.000,—
Voorschot van de Javase Bank....	" 3.622.000,—	" 1.340.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 27 December 1932.

Activa.		
Binnel. Wis- f	Hfdbk. f	31.511.729,28
sels, Prom., Bijbnk. "	"	512.427,89
enz. in disc. Ag.sch. "	"	6.568.748,70
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	71.320.621,—
Idem eigen portef. f	"	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	"	—
Beleeningen		71.320.621,—
Hfdbk. f	27.114.969,52	
incl. vrsch. Bijbnk. "	6.391.051,19	
in rek.-crt. Ag.sch. "	45.784.157,78	
op onderp. f	79.290.178,49	
Op Effecten	f 78.079.005,07	
Op Goederen en Spec. "	1.211.173,42	79.290.178,49
Voorschotten a. h. Rijk	"	—
Munten Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 98.198.170,—	
Muntmat., Goud ..	934.454.255,44	
	f 1.032.652.425,44	
Munt, Zilver, enz. "	23.469.119,82	
Muntmat., Zilver.. "	—	1.056.121.545,26 1)
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfonds	"	20.161.854,29
Gebouwen en Meub. der Bank.....	"	5.000.000,—
Diverse rekeningen	"	15.646.563,38
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S. No. 221)	"	19.331.195,17
	f	1.305.464.863,46
Passiva.		
Kapitaal.....	f	20.000.000,—
Reservefonds.....	"	3.000.000,—
Bijzondere reserve	"	5.000.000,—
Pensioenfonds	"	8.225.153,89
Bankbiljetten in omloop.....	"	961.590.065,—
Bankassigtiën in omloop	"	53.905,20
Rek.-Cour. Het Rijk f	11.340.748,54	
saldo's: Anderen "	293.008.337,92	304.349.086,46
Diverse rekeningen	"	3.246.652,91
	f	1.305.464.863,46
Beschikbaar metaalsaldo	f	549.254.676,39
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	"	1.373.136.691,—

1) Waarvan in het buitenland f 3.020.302,58. Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
28 Dec. '32	98198	934.454	961.590	304.403	549.255	83
19 " '32	98198	934.440	951.558	308.694	550.954	83
12 " '32	98198	934.431	961.479	298.376	550.200	83
5 " '32	98198	934.384	981.448	278.959	549.002	83
28 Nov. '32	98198	934.384	966.853	301.857	545.199	83
21 " '32	98198	934.384	962.909	293.524	549.324	84
28 Dec. '31	97.691	789.542	1023.413	179.894	432.464	76
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
28 Dec. 1932	38.593	—	79.290	71.321	15.647
19 " 1932	39.394	—	73.740	71.321	15.206
12 " 1932	39.847	—	73.675	71.321	15.257
5 " 1932	40.413	—	74.870	71.321	14.964
28 Nov. 1932	38.047	—	73.581	71.321	14.828
21 " 1932	38.175	—	74.116	71.336	15.044
28 Dec. 1931	77.821	—	110.361	86.257	32.454
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Onder de activa.

CURAÇASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voorschotten aan de kolonie	Diverse rekeningen	Diverse rekeningen 1)
1 November 1932	4.744	5.048	172	141	675	96
1 October 1932	4.746	5.066	183	85	737	95
1 September 1932	4.748	5.012	183	21	735	85
1 Augustus 1932	4.873	5.301	183	133	809	109
1 Juli 1932	4.857	5.272	194	87	865	143
1 Juni 1932	4.839	5.246	199	27	893	122
1 November 1931	4.550	4.927	237	37	1.212	517

1) Sluftp. der activa. 2) Sluftp. der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschib. schulden	Beschikk. metaal-saldo
24 Dec. 1932	149.980		204.060	34.400	54.596
17 " 1932	149.500		207.900	32.370	53.392
10 " 1932	150.130		212.270	30.530	53.010
26 Nov. 1932	104.459	45.790	207.528	32.536	54.223
19 " 1932	104.457	45.807	211.029	30.032	53.841
12 " 1932	104.450	45.904	214.920	29.678	52.514
5 " 1932	101.939	46.503	216.251	28.695	50.463
26 Dec. 1931	112.506	47.047	229.558	27.691	56.653
27 " 1930	138.540	40.146	252.467	47.140	58.843
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis-conto's	Beleeningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
24 Dec. 1932	19.110	56.240		26.790	63
17 " 1932	18.960	53.860		26.560	62
10 " 1932	19.190	63.880		23.210	62
26 Nov. 1932	18.607	8.767	39.52	24.270	63
19 " 1932	18.324	8.791	39.733	23.963	62
12 " 1932	18.275	8.828	39.576	30.980	61
5 " 1932	18.502	8.843	39.531	32.928	61
26 Dec. 1931	5.378	8.825	49.274	36.220	62
27 " 1930	31.349	8.761	40.664	46.250	60
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
21 Dec. 1932	120.628	370.098	24.691	11.833	21.574
14 " 1932	140.305	372.256	42.166	11.740	18.048
7 " 1932	140.389	365.662	48.760	11.807	17.725
30 Nov. 1932	140.418	358.843	55.579	11.867	18.274
23 " 1932	140.426	357.847	56.575	11.958	18.021
16 " 1932	140.452	359.397	55.025	11.795	17.478
23 Dec. 1931	121.359	370.031	25.688	13.537	36.076
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
21 Dec. '32	99.877	7.826	98.898	33.989	25.530	18 ³ / ₃₂
14 " '32	74.249	8.537	86.291	34.368	43.049	33 ¹ / ₁₆
7 " '32	85.844	8.522	104.252	34.454	49.727	33 ³ / ₃₂
30 Nov. '32	68.872	10.147	90.532	37.064	56.575	41
23 " '32	68.582	26.531	78.082	33.742	57.578	41 ⁹ / ₃₂
16 " '32	68.563	20.447	82.500	33.198	56.055	41 ³ / ₃₂
23 Dec. '31	67.606	14.641	72.282	38.721	26.322	20 ² / ₃₂
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
16 Dec. '32	83.269	1.357	3.105	4.143	1.605	2.571	3.200
9 " '32	83.344	1.344	3.155	4.324	1.616	2.552	3.200
2 " '32	83.359	1.329	3.127	4.265	1.663	2.596	3.200
25 Nov. '32	83.342	1.316	2.968	5.150	1.885	2.500	3.200
18 Dec. '31	68.064	956	15.335	15.575	9.189	2.795	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
16 Dec. '32	6.552	2.179	82.035	173	2.153	22.179
9 " '32	6.621	2.132	82.482	203	2.139	22.117
2 " '32	6.621	2.389	83.200	205	2.149	21.386
25 Nov. '32	6.621	2.152	81.536	773	2.158	22.969
18 Dec. '31	5.065	2.557	82.527	295	5.542	24.695
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
23 Dec. 1932	800,1	43,6	117,5	2.545,7	103,1
15 " 1932	798,5	40,4	117,6	2.606,7	110,4
7 " 1932	804,1	40,4	113,9	2.688,1	101,1
30 Nov. 1932	827,2	57,9	109,7	2.731,2	207,0
23 " 1932	818,6	57,9	114,9	2.539,2	86,0
23 Dec. 1931	984,9	112,6	169,8	3.740,2	176,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
23 Dec. 1932	397,1	814,3	3.371,2	386,3	733,3
15 " 1932	396,5	756,6	3.400,4	354,0	751,8
7 " 1932	396,2	754,0	3.439,0	352,7	738,3
30 Nov. 1932	394,9	763,2	3.531,2	418,1	747,0
23 " 1932	394,9	779,0	3.306,3	429,1	743,9
23 Dec. 1931	102,9	861,3	4.512,1	406,6	859,1
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Dec., 30, 23 Nov. '32 en 23 Dec. '31 resp. 27; 26; 31; 18; 38; 4 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1932	Goud	Munt en metaal	Munt en diversen	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids-fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
									Schatkist	Partic.
22 Dec.	2596	68	688	70	367	40	3.600	61	156	
15 "	2598	67	705	70	367	40	3.620	35	180	
8 "	2585	66	681	71	367	40	3.653	14	130	
1 "	2600	66	675	87	367	40	3.682	37	104	
24 Nov.	2608	66	690	70	367	40	3.623	21	185	
22 Dec. ¹⁾	2553	41	930	59	290	39	3.576	15	289	

¹⁾ 1931.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal-middel Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
7 Dec. '32	3.078,1	2.320,1	185,1	298,6	33,7
30 Nov. '32	3.049,3	2.282,4	192,6	309,0	34,9
23 " '32	3.053,2	2.270,4	188,9	307,5	34,6
16 " '32	3.027,1	2.283,3	192,4	307,2	34,5
9 " '32	3.009,6	2.270,5	186,0	311,0	34,0
2 " '32	3.003,6	2.251,0	196,6	326,0	34,1
9 Dec. '31	2.968,1	1.872,7	167,9	725,2	389,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
7 Dec. '32	1.850,7	2.723,7	2.466,8	151,5	59,3	62,9
30 Nov. '32	1.850,8	2.692,3	2.484,2	152,0	58,9	62,6
23 " '32	1.850,7	2.694,4	2.478,9	152,0	59,0	62,7
16 " '32	1.850,7	2.699,7	2.459,1	152,0	58,6	62,4
9 " '32	1.850,7	2.715,3	2.404,5	152,1	58,7	62,4
2 " '32	1.850,8	2.700,8	2.453,7	152,1	58,2	62,1
9 Dec. '31	717,2	2.484,9	2.258,5	160,9	62,5	66,1

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschibbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal ban-ken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
23 " '32	95	10.375	8.558	1.966	17.679	5.682
16 " '32	98	10.343	8.604	1.957	17.744	5.694
9 " '32	99	10.425	8.601	1.907	17.696	5.707
2 " '32	105	10.441	8.585	1.929	17.704	5.709
2 Dec. '31	424	13.350	7.506	1.567	18.398	6.142

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW-YORK.

(In millioenen Dollars.)

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel. Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes		In herdisc. van de markt banks	In de open markt gekocht
7 Dec. 1932..	970,7	609,4	58,6	65,4	9,9
30 Nov. 1932..	1.022,2	614,3	58,6	61,6	10,3
23 " 1932..	1.021,5	611,0	57,1	63,5	10,3
16 " 1932..	998,5	614,4	59,2	59,9	10,4
9 " 1932..	962,5	608,5	56,1	58,5	10,4
2 " 1932..	1.000,9	608,7	57,0	64,5	10,3
26 Oct. 1932..	1.008,7	608,9	57,8	62,6	10,2
19 " 1932..	972,0	609,2	57,3	60,3	10,3
12 " 1932..	937,0	592,5	55,6	63,5	10,3
5 " 1932..	942,2	592,7	56,2	68,3	10,4
28 Sept. 1932..	941,8	588,2	57,6	70,8	10,6
21 " 1932..	915,4	568,1	56,4	76,7	10,7
14 " 1932..	899,6	557,3	56,8	81,4	11,1
7 " 1932..	819,1	509,7	54,6	90,5	10,9
31 Aug. 1932..	857,1	528,5	55,6	90,5	11,1
9 Dec. 1931..	1.012,8	384,1	37,6	137,3	110,4
10 Dec. 1930..	1.085,5	422,6	35,8	60,8	76,4

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F.R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkingsperc. 1)
7 Dec. 1932..	733,3	583,6	1.175,6	58,6	58,5
30 Nov. 1932..	735,8	583,2	1.223,5	58,6	59,8
23 " 1932..	735,8	578,6	1.225,5	59,0	59,8
16 " 1932..	735,8	578,6	1.203,8	59,0	59,4
9 " 1932..	738,3	586,4	1.150,6	59,0	58,6
2 " 1932..	738,3	583,9	1.202,5	59,0	59,2
26 Oct. 1932..	738,3	570,7	1.230,0	59,0	59,2
19 " 1932..	713,8	581,0	1.151,9	59,0	59,4
12 " 1932..	716,3	583,9	1.122,4	59,0	58,2
5 " 1932..	716,3	590,4	1.135,9	59,0	57,8
28 Sept. 1932..	718,8	572,8	1.154,7	59,0	57,9
21 " 1932..	718,8	579,5	1.128,5	59,0	56,9
14 " 1932..	732,8	588,9	1.122,4	59,0	55,9
7 " 1932..	711,3	600,3	1.017,3	59,0	54,0
31 Aug. 1932..	711,3	593,6	1.061,8	59,0	55,1
9 Dec. 1931..	236,2	519,3	941,8	61,6	71,9
10 Dec. 1930..	203,5	283,4	1.073,0	66,2	82,7

1) Verh. tot. voorr. muntmat. en wettig bet. m. tegenover F.R. notes en dep.

II. ZWEEDSCHE RIJKBANK. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Buiten. tegoed en wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen. 1)	Circulatie	Rek. Crt.
10 Dec. '32	206,0	204,7	238,4 ²⁾	201,7	521,7	270,8
3 " '32	206,0	215,5	238,4 ²⁾	213,8	540,9	282,2
26 Nov. '32	206,0	215,8	238,4 ²⁾	183,2	478,1	310,9
19 " '32	206,0	204,3	238,4 ²⁾	171,2	498,8	267,1
12 " '32	206,0	202,4	238,4 ²⁾	162,5	526,1	224,8
5 " '32	206,0	199,8	238,4 ²⁾	172,2	551,4	203,3
29 Oct. '32	206,0	192,7	238,4 ²⁾	176,1	553,9	196,3
22 " '32	206,0	187,5	238,4 ²⁾	168,0	508,7	219,7
15 " '32	206,0	185,2	238,4 ²⁾	179,4	532,9	199,8
8 " '32	206,0	182,3	238,4 ²⁾	197,2	550,0	202,8
1 " '32	206,0	178,6	238,4 ²⁾	224,1	621,3	154,1
24 Spt. '32	206,0	177,1	238,4 ²⁾	178,3	522,8	191,4
12 Dec. '31	205,8	33,0	4,1 ²⁾	535,1	515,7	207,5
13 Dec. '30	241,2	328,1	73,7	245,9	524,1	323,4

1) Vanaf 29 Oct. '27 excl. de voorschotten en kascredieten, die niet voor dekking beschikbaar zijn. 2) Alleen Zweedsche.

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
22 Dec. 1932..	144,3	27,8	27,2	255,2	323,0	61,8
15 " 1932..	144,3	24,6	27,2	253,6	312,6	69,5
7 " 1932..	144,3	22,8	27,2	254,2	299,8	82,2
30 Nov. 1932..	144,3	23,2	27,2	253,9	300,6	81,6
22 " 1932..	144,3	24,1	27,2	255,4	293,9	89,9
15 " 1932..	144,3	24,1	26,8	255,6	296,1	89,2
8 " 1932..	144,3	25,2	26,8	256,5	302,0	84,3
31 Oct. 1932..	144,3	25,7	26,8	254,5	306,1	80,5
22 " 1932..	144,3	26,3	26,8	254,0	300,3	84,5
15 " 1932..	144,3	28,8	26,8	253,2	305,0	80,7
7 " 1932..	142,4	29,8	27,2	256,5	307,4	81,9
30 Sept. 1932..	142,4	28,7	27,2	260,5	311,0	83,4
22 Dec. 1931..	153,7	13,1	32,9	265,2	346,5	56,2
22 Dec. 1930..	146,4	34,7	46,5	195,5	321,5	42,3

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.

(In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Pasmunt	Buiten. saldi. munt en wissels	Binnenl. wissels bel. en cred.	Circulatie	Rek. Crt. 1)
30 Nov. 1932..	133,2	6,8	1,7	109,3	318,3	51,6
31 Oct. 1932..	133,2	7,2	17,6	125,3	332,8	67,0
30 Sept. 1932..	133,2	7,7	19,6	128,0	315,4	48,8
30 Nov. 1931..	144,3	6,5	37,2	172,0	339,7	31,8
29 Nov. 1930..	172,1	6,2	92,4	92,0	354,2	32,6

1) Actief.

V. BANK VAN SPANJE. (In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rekg. Crt.	
						Partic.	Staat
10 Dec. '32	2.258	597	582	2.765	4.830	967	29 ²⁾
3 " '32	2.258	599	582	2.803	4.840	939	13
26 Nov. '32	2.258	598	582	2.692	4.802	975	83 ²⁾
19 " '32	2.258	591	582	2.762	4.860	963	85 ²⁾
12 " '32	2.258	587	582	2.800	4.920	953	82 ²⁾
5 " '32	2.258	587	582	2.848	4.942	924	41 ²⁾
29 Oct. '32	2.258	590	582	2.819	4.856	949	21 ²⁾
22 " '32	2.258	586	582	2.771	4.851	951	48 ²⁾
15 " '32	2.258	581	582	2.850	4.892	945	48 ²⁾
8 " '32	2.257	582	582	2.912	4.902	934	10 ²⁾
1 " '32	2.257	587	582	2.877	4.818	929	90
12 Dec. '31	2.247	518	582	3.153	4.970	1.130	115 ²⁾
12 Dec. '30	2.437	703	583	2.099	4.649	862	168

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk. 2) Actief.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Francs.)

Data	Goud	Gouddeviezen	Disconto's en Beleen. 1)	Effecten	Circulatie	Rek. Crt. 2)
23 Dec. 1932..	2.470,8	89,3	71,8	50,8	1.559,7	1.078,6
15 " 1932..	2.547,8	19,0	66,8	—	1.503,0	1.132,7
7 " 1932..	2.552,8	37,1	62,3	48,2	1.516,0	1.142,1
30 Nov. 1932..	2.552,7	73,3	61,2	46,6	1.534,6	1.157,0
23 " 1932..	2.552,7	96,7	56,9	46,0	1.480,6	1.229,2
15 " 1932..	2.637,5	41,2	59,4	44,4	1.496,1	1.247,2
7 " 1932..	2.637,5	44,0	67,6	43,4	1.525,2	1.223,7
31 Oct. 1932..	2.637,5	46,6	68,8	42,5	1.552,8	1.201,1
22 " 1932..	2.637,5	51,3	62,9	42,2	1.495,2	1.757,7
15 " 1932..	2.637,5	53,6	64,1	41,8	1.506,9	1.250,5
7 " 1932..	2.637,5	56,0	57,2	41,1	1.539,9	1.208,9
23 Dec. 1931..	2.298,6	131,8	89,5	48,2	1.539,7	992,9
23 Dec. 1930..	692,3 ³⁾	349,8	84,4	105,6	1.002,9	198,3

1) Sedert 31 Maart '28 zonder rek.-crt. saldi in het buitenland. Deze zijn met ingang van dien datum met den post buitenlandse wissels tot den post gouddeviezen samengesmolten.

2) Sedert 31 Mrt. '28 uitsluitend de dagelijks vervallende verplichtingen.

3) Waarvan 31,4 zilver.

VII. OOSTENRIJKSCHE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in millioenen Schillingen. 1)

Data	Goud 1)	Vreemd geld deviezen tegd. (ijh. buit l. 2)	Andere edelvaluta	Disconto's en Beleen.	Voor-schot afd. Staat	Circulatie	Rek. Crt.
15 Dec. '32	149,5	39,0	0,1	385,4	663,0	879,6	218,9
7 " '32	149,5	39,8	0,1	375,4	663,0	858,5	227,2
30 Nov. '32	149,5	39,0	0,1	366,1	663,0	880,3	196,3
23 " '32	149,5	39,1	0,1	333,5	663,0	778,9	268,0
15 " '32	149,5	39,2	0,1	352,5	663,0	835,6	227,3
7 " '32	149,5	39,2	0,1	360,1	663,0	842,0	229,7
31 Oct. '32	149,5	39,3	0,1	367,9	663,0	903,4	176,8
23 " '32	149,5	39,4	0,1	341,6	663,0	812,3	244,0
15 " '32	149,5	39,5	0,1	353,7	663,0	849,3	221,6
7 " '32	149,5	39,5	0,1	891,0	91,6	861,6	212,4
30 Spt. '32	149,5	39,6	0,1	896,8	91,6	902,0	172,8
15 Dec. '31	189,5	110,8	37,1	857,7	95,6	1.091,3	179,8
15 Dec. '30	214,4	198,8	499,8	142,7	101,2	1.017,3	142,2

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rek.-crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In millioenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegoed in het buitl.)	Binnenl. wissels, ceelen en effecten	Voor- schot aan den Staat	Circu- latie	Rekg.-Courant	
						Staat	Partic.
15 Dec. '32	97	12	436	52	317	61	29
7 " '32	97	12	446	52	333	55	28
30 Nov. '32	97	12	451	52	348	50	28
23 " '32	97	10	433	52	315	65	31
15 " '32	97	9	441	52	346	49	26
7 " '32	97	8	453	52	378	33	26
31 Oct. '32	97	8	480	52	411	27	28
23 " '32	97	9	432	52	331	60	33
15 " '32	97	10	437	52	345	51	36
7 " '32	97	11	442	52	360	47	33
30 Sept. '32	97	11	453	52	372	46	35
15 Dec. '31	105	12	399	58	376	57	84
15 Dec. '30	214	199	500	143	101	1.017	142

1) Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vorde- ring op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegoed in het buitl.	Discon- to's en beleen- ingen	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Dec. 1932	2.688	1.709	1.052	1.304	5.834	703
30 Nov. 1932	2.688	1.692	1.049	1.267	5.951	512
23 " 1932	2.688	1.658	1.079	1.141	5.356	989
15 " 1932	2.688	1.658	1.083	1.133	5.599	731
7 " 1932	2.689	1.659	1.085	1.511	5.896	798
31 Oct. 1932	2.692	1.659	1.082	1.530	6.057	634
23 " 1932	2.694	1.659	1.105	1.256	5.462	990
15 " 1932	2.694	1.659	1.105	1.381	5.684	891
7 " 1932	2.700	1.659	1.107	1.528	5.920	799
30 Sept. 1932	2.701	1.659	1.098	1.628	6.218	579
23 " 1932	4.704	1.659	1.096	1.147	5.446	886
7 Dec. 1931	3.218	1.566	1.147	1.683	6.893	521
7 Dec. 1930	3.476	1.546	2.367	163	7.012	655

X. SUIDAFRIKAANSE RESERWEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud- cert.	Dis- conto's	Waar- van Reg- papier	Circu- latie	Rek- Crt.	Alge- meen Dekkings perc.*)
2 Dec. 1932..	6.892	1.412	253	7.782	5.280	54,9
25 Nov. 1932..	6.925	1.363	2	6.399	6.082	58,6
18 " 1932..	7.498	1.144	1	6.159	6.594	63,8
11 " 1932..	7.664	1.142	1	6.593	6.062	63,8
4 " 1932..	6.762	1.234	100	7.355	5.313	55,6
28 Oct. 1932..	7.189	1.133	—	7.365	5.024	60,1
21 " 1932..	7.232	1.113	—	6.153	5.912	62,8
14 " 1932..	7.346	1.138	—	6.524	6.562	60,0
7 " 1932..	6.534	1.190	—	7.213	5.245	54,6
30 Sept. 1932..	6.512	1.862	—	7.933	5.310	52,0
23 " 1932..	6.845	1.980	—	6.294	6.294	57,4
16 " 1932..	6.482	2.169	100	6.389	6.131	54,8
9 " 1932..	6.030	2.372	250	6.903	5.399	50,9
4 Dec. 1931..	7.714	3.338	939	8.204	6.051	57,5
5 Dec. 1930..	6.654	6.879	76	8.048	6.052	47,3

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

XI. BANK VAN LITHAUEN. (In millioenen Lita's.)

Data	Goud	Zilver ¹⁾	Buitenl. Deviezen	Dis- conto's en Beleen.	Kapi- taal	Bank- biljetten in omloop	Depo- sito's
15 Dec. 1932	49,1	4,3	15,9	89,5	12,0	97,0	54,4
30 Nov. 1932	49,1	4,2	16,0	91,2	12,0	100,0	52,9
15 " 1932	48,6	4,1	18,4	91,1	12,0	99,1	55,2
31 Oct. 1932	48,6	4,2	17,6	93,2	12,0	101,8	54,1
15 " 1932	48,6	4,3	16,2	93,7	12,0	96,2	58,4
30 Sept. 1932	48,6	4,5	15,8	96,1	12,0	98,2	58,1
15 Dec. 1931	47,6	2,5	40,1	112,7	12,0	108,0	97,9
15 Dec. 1930	38,4	2,9	86,3	98,7	12,0	115,5	100,0

1) Vanaf 15-2-'32 zilveren en andere munten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 28 December 1932.

Weder heeft de daling der graanprijzen deze week verderen voortgang gemaakt. Canada is voortdurend dringend met tarwe aan de markt en dat er eenige ladingen Canadeesche tarwe naar China werden verkocht, steunde de markt slechts weinig, want die transacties waren in concurrentie met Australië tot zeer lage prijzen tot stand gekomen. Argentinië was flauw wegens gunstig oogstweder en den goeden voortgang der oogstwerkzaamheden, terwijl zaken in nieuwe Plata-tarwe slechts in beperkte mate tot stand komen. Het Europeesche vasteland, waarop wegens het niet voor Britsche, doch wel voor Argentijnsche tarwe geldende Engelsche invoerrecht, Argentinië meer aangevozen is dan vroeger, doet nog altijd weinig inkoop. Overigens was gedurende de week voor Kerstmis ook in Engeland de vraag teleurstellend. China blijft geregeld Australische tarwe koopen en daar er ook naar Europa wel eenige vraag bestond, heeft bij den grooten Australischen oogst en het ruime aanbod van nieuwe Australische tarwe ook van deze soort de prijsverlaging ondergaan. Canada was eerst vaster als reactie op de hevige prijsdaling, die daar de vorige week had plaatsgevonden, doch tenslotte zijn ook in Canada de tarweprijzen weer ingezakt wegens onvoldoende exportvraag. Als baisse-factor heeft zich deze week ook nog de raming van de in de Vereenigde Staten met wintertarwe bezaaide oppervlakte doen gelden. De officiele raming was namelijk aanmerkelijk hooger dan de particuliere schattingen van het begin der maand en ook hooger dan een jaar geleden. Dat de stand van het gewas onbevredigend is en door een aanmerkelijk lager vergelijkingsgetal wordt aangegeven dan verleden jaar om denzelfden tijd, maakte veel minder indruk dan de groote bezaaide oppervlakte, omdat immers de stand nog gemakkelijker kan verbeteren.

De Europeesche oogstberichten zijn gunstig, afgezien van van het ontbreken van rapporten uit Rusland. Russische vrachtprijzen blijven klein en nog steeds vervult het Russische graan geen rol van beteekenis op de internationale markt. Dat in het bijzonder voor tarwe de markt bij voortdurend gedrukt wordt door groote voorraden en groote oogsten in de exportlanden, gaat dan ook reeds lang buiten Rusland om.

Flauw waren alle overzeesche markten weer op 27 December. Chicago sloot 1¼ à 2 dollarcent per 60 lbs. lager dan een week tevoren. Te Winnipeg, waar juist eenig herstel tot stand gekomen was, ging dat weer verloren en de Argentijnsche markten kwamen 25 à 30 centavos per 100 KG. lager dan op den 20sten.

In rogge zijn de zaken nog altijd zeer beperkt. Kleine hoeveelheden Poolsche rogge worden ook in Nederland tot lage prijzen wel gekocht, doch de omzet is klein en de vraag voor rogge blijft onbevredigend.

Maïs heeft ook deze week weder den druk ondervonden van groote verscheperingen uit de Donauhavens, waarvan ook ditmaal weder een zeer groot deel (bijna de helft) voor Nederland bestemd was. Daar hier tevens zeer veel Donau-maïs arriveerde, daalden de prijzen voor maïs in Nederland tot een zoo laag peil, als tot nu toe niet was voorgekomen, en dat ook nog lager was dan op de andere Europeesche markten.

Latere verscheperingen worden uit de Donaulanden niet tot deze lage prijzen aangeboden, doch zeer groot is de verlangde premie toch niet. Ondanks het lage prijspeil werden, behalve in aangekomen en spoedige maïs, niet veel zaken gedaan en de markt had gewoonlijk een lusteloos karakter. De groote aanvoeren vinden bij de uitermate lage prijzen echter in Nederland wel hun weg naar den verbruiker. Ook Plata-maïs leed onder de lage prijzen van Donau-maïs en daalde bij geringen omzet in prijs, ofschoon de verscheperingen tegenwoordig niet groot zijn. In Engeland wordt zeer weinig Donau-maïs gekocht, zoodat daar in tegenstelling met Nederland Plata-maïs nog steeds de belangrijkste maïssoort is. Nu en dan werd daar een vrij groote omzet bereikt, doch op de meeste dagen der week was ook de Engelsche markt stil, terwijl de stijging van den Sterlingkoers nog een groote mate van onzekerheid veroorzaakte. De Argentijnsche termijnmarkten zijn voor maïs in den loop der week 5 à 20 centavos per 100 KG. flauwer gelopen, mede op goede oogstvooruitzichten.

Ook in gerst vinden weinig zaken plaats. Grotere aanvoeren dan den laatsten tijd zijn voorgekomen, vooral van Russische gerst, hebben in Nederland de markt deze week nog extra gedrukt en slechts met verdere prijs-opoffering vonden de arriveerende partijen plaatsing. Ook nieu-

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	18/24 Dec. 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	18/24 Dec. 1932	Sedert 1 Jan. 1932	Overeenk. tijdvak 1931	1932	1931
Tarwe	62.506	1.494.739	1.603.201	—	8.060	37.252	1.502.799	1.640.453
Rogge	21.133	503.552	474.912	200	4.210	1.157	507.762	476.069
Boekweit	770	26.613	32.707*	—	244	389	26.857	33.096
Maïs	76.760	1.460.081	1.433.098	17.770	350.117	314.007	1.810.198	1.747.105
Gerst	11.830	474.207	641.001	2.713	37.017	59.124	511.224	700.125
Haver	—	196.420	254.996	258	4.695	3.675	201.115	258.671
Lijnzaad	15.561	305.646	192.896	4.400	383.510	459.299	689.156	652.195
Lijnkoek	1.800	89.314	117.442	—	50	204	89.364	117.646
Tarwemeel	247	23.839	70.536	297	13.688	23.916	37.527	100.452
Andere meelsoorten	798	44.627	43.377	182	13.114	13.163	57.741	56.540

we Plata-gerst ter verscheping in de eerste maanden van 1933 kwam vrij wat goedkoper te koop, hetgeen ook naar Nederland wel tot eenige zaken leidde, doch groot was de omzet allerminst.

SUIKER.

In verband met de feestdagen waren de verschillende suikermarkten gedurende de afgelopen week uiterst kalm gestemd.

In Amerika was op de heerschende lage prijsbasis verbeterde kooplust te bespeuren. Zoodra verkoopters hun vraagprijzen echter verhoogden, trokken koopers zich terug.

De New-Yorksche termijnmarkt verliep kalm. In de noteringen kwamen slechts fractioneele schommelingen voor. Het slot luidde als volgt: Dec. 0.69, Jan. 0.66, Mrt. 0.72, Mei 0.77 en Juli 0.82, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 2.80 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 19.000 tons, de versmeltingen

30.000 tons tegen 30.000 tons verleden jaar en de voorraden 112.000 tons tegen 108.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1932	1931	1930
Productie	(Raming) 2.602.864	3.122.186	4.671.260
Ontvangsten	23.859	19.458	21.533
Totaal sedert 1/1	1.646.595	2.066.120	3.780.691
Verscheppingen	37.663	51.455	58.204
Voorraad in afscheephavens	615.327	768.590	687.424

De markt in Engeland was in één doen. De omzet van ruwsuiker was minimaal. Op de Londensche termijnmarkt kon men tegen het einde der week eenig herstel bespeuren.

Wij laten hieronder volgen een interessante vergelijking van de productie en consumptie van de wereld over eenige jaren volgens Dr. Mikusch:

	1932/33	1931/32	1930/31	1929/30	1928/29
Productie	26.063.000	27.771.000	30.208.000	28.555.000	28.898.000 tons
Consumptie	—	26.920.000	27.573.000	26.846.000	27.479.000 "
Overschot	—	851.000	2.635.000	1.709.000	1.419.000 tons

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIERN					MINERALEN				
	TARWE Manitoba No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE No. 2 Canada loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 62/63 K.G. La Russische loco Rotterdam/ A'dam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Notering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIERN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.99 Bé s.g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%		
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	5,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	1,34	58,0	31,30	56,9	5,35	58,3	10,05	93,1	0,58	34,5
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	63,3	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34 ⁵	20,5
Juli "	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	14,3
Aug. "	4,97 ⁵	28,9	4,02 ⁵	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	1,30	56,3	36,00	64,3	4,98	54,2	10,00	92,6	0,43 ⁵	25,9
Sept. "	4,77 ⁵	27,8	4,27 ⁵	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	1,27	55,0	32,25	57,6	5,77 ⁵	62,9	10,00	92,6	0,56	33,2
Oct. "	5,—	29,1	4,47 ⁵	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	1,24	53,7	26,25	46,9	6,27 ⁵	68,4	9,90	91,7	0,56	33,2
Nov. "	5,82 ⁵	33,9	5,47 ⁵	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	1,17	50,6	24,75	44,2	7,07	77,0	9,90	91,7	0,68	40,4
Dec. "	4,92 ⁵	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	1,18	51,1	21,40	38,2	5,32 ⁵	58,0	9,90	91,7	0,71	42,3
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07 ⁵	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	1,16	50,2	25,75	46,0	4,71	51,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Febr. "	5,30	30,8	5,07 ⁵	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,34	58,0	27,75	49,6	3,79	41,3	8,25	76,3	0,71	42,3
Maart "	5,52 ⁵	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	0,98	42,2	23,65	42,2	3,42 ⁵	37,3	8,35	77,3	0,71	42,3
April "	5,65	32,7	6,22 ⁵	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	0,99	42,9	19,60	35,0	2,77 ⁵	30,2	8,65	80,1	0,86	51,2
Mei "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	0,82	35,5	19,65	35,1	2,88	31,4	8,30	76,9	0,86	51,2
Juni "	5,22 ⁵	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	1,11	48,1	24,25	43,3	3,08	33,5	8,25	76,3	0,86	51,2
Juli "	4,90	28,5	4,—	30,6																

	1927/28	1926/27
	tons	tons
Productie	26.633.000	24.859.000
Consumptie	26.373.000	24.790.000
Overschot	260.000	69.000

Op Java verkocht de V.I.S.P. nog ruim 2000 tons Su-perieur.

Hier te lande blijft de markt een apathisch aanzien behouden. De noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt bleven practisch onveranderd. Opmerkelijk is het feit te noemen, dat de noteringen te Amsterdam reeds eenigen tijd lager zijn dan ooit te voren, terwijl New-York en Londen nog niet het laagste punt van Mei jl. hebben bereikt.

De omzet bedroeg 1100 tons.

KOFFIE.

De stemming voor het artikel bleef ook in de afgelopen week kalm. Aan de oncontroleerbare geruchten betreffende Braziliaansche plannen tot verlaging der uitvoerrechten kwam een einde toen op 21 dezer een officieel telegram werd ontvangen, waarbij werd medegedeeld, dat het decreet tot verlaging dier rechten getekend was. Deze verlaging werd vastgesteld op 7 Milreis, zoodat dus het uitvoerrecht van 55 Milreis per baal is teruggebracht op 48 Milreis. Daar de importeerende landen reeds rekening hadden gehouden met een grootere verlaging (er hadden zelfs geruchten geloopt van 20 à 25 Milreis) was het niet te verwonderen, dat dit een reactie teweeg bracht, welke tot uiting kwam in een stijging van de noteringen aan de termijnmarkten. Aan onze markt bedroeg deze rijzing ¼ à ½ ct.

Verder werd uit Rio geseind, dat de uitvoerbelasting voortaan berekend zal worden op basis van 13.300 reis per dollar, welke koers onlangs door de Braziliaansche Bank werd vastgesteld voor zichtwissels op New-York.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië werden in dezelfde verhouding verlaagd als het uitvoerrecht en waren

in de meeste gevallen 30 à 40 dollarcenten lager dan een week geleden.

De Koffie-Raad heeft bekend gemaakt, dat in de afgeloopen week vernietigd zijn 17.000 balen te Rio en 10.000 balen te Victoria, tezamen 27.000 balen. Verdere opgaven werden niet ontvangen.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping ongeveer \$ 11.— à 11.10 per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 11.05 à 11.25, terwijl zij voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, zijn \$ 8.80 à 9.—.

In Nederlandsch-Indië blijft de stemming nog zeer vast bij uiterst gering aanbod. Voor de minste Robusta-soort is de prijs ½ ct. hooger, terwijl die voor de andere soorten onveranderd is. De cif-prijzen in de eerste hand zijn op het oogenblik ongeveer:

Palembang Robusta, Januari-verschepping, 19½ ct.; Benkoelen Robusta, Januari-verschepping, 20 ct.; Mandheling Robusta, Januari-verschepping, 21½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Januari-verschepping, 24 ct., alles per ½ K.G., cif uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt liepen de noteringen ¼ à ½ ct. per ½ K.G. op. Bij het opmaken van dit Overzicht noteert December 22½, Maart 21¼, Mei 20½ en September 19½ per ½ K.G.

In loco was de afzet nog onbevredigend. De officieele notering werd voor Superior Santos teruggebracht van 32 op 31½ ct. per ½ K.G., terwijl die van Robusta gehandhaafd bleef op 24 ct.

De slotnoteringen te New-York waren:

	Gemengd contract	Santos contract
	(basis Rio No. 7)	(basis Santos No. 4)
	Mrt. Mei Sept. Dec.	Mrt. Mei Sept. Dec.
27 December	\$ 5.95 5.69 5.31 5.24	8.63 8.11 7.72 7.61
19 December	„ 5.60 5.40 5.11 —	8.20 7.88 7.55 —
12 December	„ 5.95 5.76 5.40 —	8.67 8.27 7.90 —
5 December	„ 5.67 5.49 5.22 —	8.29 7.99 7.68 —
	Rotterdam, 28 December 1932.	

N GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN										TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
ZILVER		IJZER		KOPER		TIN		LOOD		KATOEN	WOL		WOL		KOE-	KALK-			
Cash Londen per Standard		Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		locoprijzen Londen per Eng. ton		Locoprijzen Londen per Eng. ton		Middling locoprijzen New-York per lb.	gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	SALPETER Gld. per 100 KG. netto				
	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0	261.17/-	100.0	36.8/6	100.0	23.25	100.0	55.00	100.0	29.50	100.0	34.70	100.0	12.—	100.0	
89.3	86/6	118.5	58.1/-	93.5	290.17/6	111.1	31.1/6	85.3	17.55	75.5	47.25	85.9	24.75	83.9	28.46	82.0	11.61	96.8	
83.3	73/-	100.0	55.14/-	89.7	290.4/-	110.8	24.4 -	66.4	17.50	75.3	48.50	88.2	26.50	89.8	40.43	116.5	11.48	95.7	
81.1	66/-	90.4	63.16/-	102.8	227.5/-	86.8	21.1/-	57.8	20.00	86.0	51.50	93.6	30.50	103.4	47.58	137.1	11.48	95.7	
76.2	70/6	96.6	75.14/-	121.9	203.15 6	77.8	23.5/-	63.8	19.15	82.4	39.—	70.9	25.25	85.6	32.25	92.9	10.60	88.3	
55.4	67/-	91.8	54.13/-	88.0	142.5/-	54.3	18.1/6	49.6	13.55	58.2	26.75	48.6	16.25	55.1	25.36	73.1	9.84	82.0	
41.6	55/-	75.3	36.5/-	58.4	110.1/-	42.0	12.1/-	33.1	8.60	37.0	21.50	39.1	12.00	40.7	18.65	53.7	8.61	71.8	
65.3	72/6	99.3	71.9/6	155.1	174.13/-	66.7	21.11/-	59.4	17.15	73.8	29.50	53.6	19.25	65.3	26.63	76.7	10.11	84.3	
62.6	72/6	99.3	71.12/6	115.4	174.4/-	66.5	21.4/-	58.2	15.45	66.4	28.50	51.8	17.75	60.2	24.50	70.6	10.21	85.1	
59.5	70/-	95.9	68.19/6	111.1	165.18/-	63.4	18.16/-	51.6	15.20	65.4	26.25	47.7	16.50	55.9	24.—	69.2	10.21	85.1	
61.0	67/6	92.5	61.3/-	98.5	161.17/6	61.8	18.6/6	50.3	16.45	70.8	27.25	49.5	17.25	58.5	24.13	69.5	10.21	85.1	
59.0	67/6	92.5	53.9/-	86.1	145.—	55.4	17.16/-	48.9	16.50	71.0	28.75	52.3	18.00	61.0	26.25	75.6	10.21	85.1	
50.0	67/6	92.5	50.1 6	80.7	136.46	52.0	17.19/-	49.3	14.50	62.4	27.75	50.5	17.50	59.3	26.63	76.7	10.21	85.1	
49.9	67/6	92.5	48.2/-	77.5	134.17/6	51.5	18.3/-	49.8	13.10	56.3	27.00	49.1	16.75	55.8	24.25	69.9	9.18	76.5	
51.0	65/-	89.0	47.15/-	76.9	135.5 6	51.7	18.6/-	50.2	11.95	51.4	27.25	49.5	16.50	55.9	24.88	71.7	9.28	77.3	
52.0	63/6	87.1	46.6/6	74.6	132.6/-	50.5	17.18/-	49.1	11.—	47.3	27.00	49.1	15.75	53.4	26.50	76.4	9.39	78.3	
51.5	63/6 5	87.1	43.—	69.3	117.13/-	44.9	15.15/-	43.2	10.55	45.4	24.50	44.5	14.50	49.2	26.25	75.6	9.49	79.1	
51.9	63 6 6	87.1	46.8/6	74.8	113.16/-	43.5	15.18/6	43.7	10.85	46.7	24.00	43.6	13.00	44.1	25.25	72.8	9.70	80.8	
51.9	63/6 6	87.1	47.6/6	76.2	115.3/-	44.0	15.5/6	41.9	9.95	42.8	22.50	40.9	12.50	42.4	25.—	72.0	9.90	82.6	
43.2	60/6	82.9	45.7/6	73.1	116.8/-	44.4	14.—	38.5	10.30	44.3	21.25	38.6	12.00	40.7	24.63	71.0	10.11	84.3	
38.9	58 6	80.3	45.1/6	72.6	117.—/6	44.7	13.5 6	36.4	10.95	47.1	21.75	39.5	12.00	40.7	22.50	64.8	10.21	85.1	
41.8	58 6	80.3	45.1/6	72.6	122.1/-	46.6	13.3 6	36.2	10.90	46.9	25.25	45.9	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1	
40.9	58 6	80.3	42.15/6	68.9	113.4/-	43.2	12.10/-	34.3	10.25	44.1	24.50	44.5	14.50	49.2	22.25	64.1	10.21	85.1	
40.3	58/6	80.3	39.6 6	63.4	104.17/-	40.0	11.10/6	31.6	9.40	40.4	23.50	42.7	13.00	44.1	21.75	62.7	10.21	85.1	
40.1	58/6	80.3	36.6/6	58.5	106.2/6	40.5	11.11/6	31.8	9.10	39.1	22.00	40.0	12.50	42.4	19.13	55.1	10.21	85.1	
41.2	58/6	80.3	34.14/-	55.9	112.5/6	42.9	12.15/6	35.1	9.25	39.8	22.25	40.5	12.50	42.4	20.25	58.4	8.26	68.8	
39.9	58/6	80.3	32.15/-	52.8	114.19 6	43.9	11.19.6	32.9	7.20	31.0	22.25	40.5	12.00	40.7	18.75	54.0	7.—	58.3	
41.4	55/6	76.0	30.3/6	48.6	111.16/-	42.7	11.4/-	31.1	6.55	28.2	20.00	36.4	11.00	37.3	18.—	51.9	6.50	54.2	
43.0	46/-	63.0	28.2/6	45.3	101.1/6	38.6	10.9 6	28.8	6.30	27.1	19.50	35.5	10.75	36.4	17.50	50.3	6.65	55.4	
45.1	44 6	61.0	27.19/6	45.1	102.—/6	39.0	11.5/-	30.9	6.40	27.5	19.00	34.5	10.75	36.4	16.75	48.3	6.80	56.7	
44.6	41 6	56.8	27.6/6	44.2	98.17/6	37.8	10.16/-	29.6	6.30	27.1	16.25	29.5	9.00	30.5	—	—	6.95	57.9	
43.2	41 6	56.8	27.14/6	44.7	98.18/-	37.8	10.14/-	29.4	6.65	28.6	16.50	30.0	9.00	30.5	11.63	33.5	7.10	59.2	
43.6	41 6	56.8	26.4/-	42.2	99.2/6	37.9	10.5/-	28.1	6.90	29.7	16.25	29.5	9.00	30.5	11.75	33.9	7.25	60.4	
42.8	44/-	60.3	24.18/-	40.1	96.6/-	36.8	9.9/-	25.9	6.90	29.7	16.50	30.0	8.75	29.7	10.25	29.5	7.40	61.7	
40.9	45/-	61.6	23.8/-	37.7	84.15/6	32.4	8.16/6	24.2	6.25	26.9	16.50	30.0	9.00	30.5	9.25	26.7	7.40	61.7	
39.3	44/-	60.3	21.6/-	34.3	89.13/6	34.2	8.—	22.0	5.80	24.9	15.75	28.6	8.25	28.0	8.88	25.6	7.40	61.7	
39.3	44/-	60.3	20.12/6	32.3	84.9/-	32.3	7.5/-	19.9	5.25	22.6	15.25	27.7	7.75	26.3	9.—	25.9	7.40	61.7	
38.5	42/6	58.2	19.2/6	30.8	90.17/6	34.7	7.3/6	19.7	5.80	24.9	16.00	29.1	8.50	28.8	9.75	28.1	—	—	
39.9	42/-	57.5	22.4/6	35.8	101.—/6	38.6	7.17/6	21.6	7.35	31.6	15.75	28.6	8.25	28.0	12.—	34.6	5.70	47.5	
3	40.5	42/-	25.8/-	40.9	109.9/6	41.8	9.10/6	26.1	7.75	33.3	16.75	30.5	8.75	29.7	13.75	39.6	5.90	49.2	
12 1/2	38.9	41/-	22.5/6	35.9	105.13/6	40.4	8.7/-	22.9	6.50	28.0	15.75	28.6	8.50	28.8	14.—	40.3	6.—	50.0	
28 1/2	38.3	40/-	21.19/-	35.4	104.7/6	39.9	8.4/6	22.6	6.15	26.5	15.25	27.7	8.25	28.0	12.—	34.6	6.10	50.8	
19 1/2	35.4	38/-	20.15/-	33.4	98.1/-	37.4	7.9/6	20.5	5.70	24.5	14.75 12)	26.8	8.00 12)	27.1	11.50 13)	33.1	6.20	51.7	
1 1/4	36.6	39/-	18.5/-	29.4	99.18/6	38.2	7.5/6	20.0	5.95	25.6	15.00 13)	27.3	7.75 13)	26.3	—	—	6.20	51.7	
19 1/2	36.0	39/6	19.16/-	31.9	101.13/-	38.8	7.14/6	21.2	6.10	26.2	15.00 13)	27.3	7.75 13)	26.3	—	—	6.20	51.7	
1 1/2 11)	35.4	—	19.13/6 11)	31.7	102.9/6 11)	39.1	7.8/6 11)	20.4	5.95	25.6	—	—	—	—	—	—	6.20	51.7	

STEENKOLEN.

In de afgelopen week kwamen de meest gunstige berichten uit Engeland en wel voornamelijk uit Schotland en Northumberland. De verschepingen van kolen van de Tyne bereikten met 303.074 ton in de afgelopen week den hoogsten stand van dit jaar.

Hoe welkom deze verbetering zijn moet en hoe slecht de bedrijfsresultaten in Engeland zijn, blijkt uit het feit, dat voor Zuid-Wales de periode Augustus—October een verlies opleverde van 3.76 d. per ton en dat voor Schotland het verlies van 1 sh. 7 d. per ton in Juli, in October nog 2 d. per ton bedroeg.

Niettegenstaande de gunstiger berichten elders, valt voor Polen in de maand November een achteruitgang van den export te constataren in vergelijking met October.

In ons land ziet het er met de productie gunstig uit. Deze bedroeg in November 1.114.405 ton tegen 1.084.778 ton in deze maand van 1931. Ook ten opzichte van October jl. beteekent dit een toename.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 7.—
Durham Ongezeefde	7.25
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	9.50
Schotsche gezeefde (Prime Lothians)	7.35
Yorkshire gewasschen Singles	7.35
Westfaalsche Veförder	8.25
„ Vlamstukken I	9.—
„ Smeenootjes	8.75
„ Gasvlamförder	8.25
„ Gietkokes	11.—
Hollandsche Eierbriketten	12,50

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunker kolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 7.45. Markt opgewekt. 27 December 1932.

IJZER.

Op de exportmarkt van ruwijzer is geen wijziging van betekenis in de vraag te bespeuren. De vraag is zeer be-

perkt; Lux 3 noteert 34/6 (onv.) goud fob. Antwerpen. De toestand van de Fransche ruwijzermarkt is dezelfde gebleven. F. L. No. 3 noteert nog altijd gemiddeld Frs. 200 vrachtbasis Longwy. Omtrent de stichting van een verkoopkantoor voor Lux 3 is nog niets beslist. Het verkoopkantoor voor de Belgische markt werd tot April 1934 verlengd. De opgewekte stemming op de Clevelandmarkt blijft aanhouden. Verschillende verbruikers hebben vóór Kerstmis in behoeften voorzien door aankoop van Cleveland-ijzer te leveren gedurende het eerste kwartaal van 1933. Ongetwijfeld ziet men in, dat aan prijsverlaging thans niet gedacht wordt, nu de prijzen der grondstoffen (kooks en erts) een stijgende tendens vertoonen. Ook op de exportmarkt werden eenige zaken in Cleveland No. 3 gedaan.

De staalmarkt stelt in alle opzichten teleur. De handel wordt steeds moeilijker. Stafijzer kon de vorige week nog in partijen van eenige betekenis worden verkocht, echter niet dan nadat nieuwe kortingen gegeven werden. Stafijzer noteert thans 51/- goud fob. Antwerpen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland
 door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,— Gebonden f 4,75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richtte men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hoochweg 122, onder gelijkijdige remise per postwissel of op postchèque en girorekening No. 8408, Rotterdam.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN										INDEXCIJFERS			
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.		COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100
	f	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	f	%	In-voer	Uit-voer		
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/12,25	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-1/10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-1/5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
1931	110,75	69,3	-1/3	8,4	8,—	42,7	25	40,7	42,50	50,3	15,375	42,9	117	136	62,6	57,9
Jan. 1930	147,50	93,9	-1/7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-1/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-1/7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-1/7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-1/6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-1/6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-1/5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-1/4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-1/4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-1/4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-1/4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-1/4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-1/4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-1/3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-1/3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-1/3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-1/3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-1/3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-1/3	8,4	8,775	46,6	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-1/2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,125	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-1/2,375	6,7	7,525	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,375	37,3	125	146	58,7	58,1
Oct. "	100,00	62,6	-1/2,375	6,7	7,55	40,3	23	37,5	37,75	44,7	13,25	36,9	119	146	58,7	58,5
Nov. "	100,00	62,6	-1/2,25	6,3	7,15	38,1	23	37,5	37	43,8	13,75	38,3	113	132	58,7	58,8
Dec. "	82,50	51,6	-1/2,25	6,3	6,75	36,0	23	37,5	35	41,4	12,75	35,5	115	114	54,8	58,8
Jan. 1932	82,50	51,6	-1/2,125	6,0	7,35	39,2	23	37,5	32	37,9	13,125	36,6	103	107	54,2	58,4
Febr. "	82,50	51,6	-1/2	5,6	7,05	37,6	23	37,5	30	35,5	14,50	40,4	86	111	53,5	59,8
Maart "	70,00	43,8	-1/1,625	4,6	6,25	33,3	23	37,5	31	36,7	14,75	41,1	87	116	52,9	58,3
April "	70,00	43,8	-1/1,5	4,2	5,90	31,5	23	37,5	29,25	34,6	14,—	39,0	89	110	51,6	56,0
Mei "	70,00	43,8	-1/1,5	4,2	5,625	30,0	23,50	38,3	30,25	35,7	13,25	36,9	89	107	51,0	54,0
Juni "	70,00	43,8	-1/1,375	3,9	6,30	33,6	24	39,1	28,50	33,7	12,375	34,5	101	116	50,3	52,5
Juli "	67,50	42,3	-1/1,375	3,9	6,70	35,7	24	39,1	27,75	28,1	12,375	34,5	100	112	49,0	53,7
Aug. "	63,50	39,4	-1/1,75	4,9	6,575	35,1	24	39,1	22,75	26,9	12,375	34,5	95	105	48,4	55,3
Sept. "	60,00	37,6	-1/2,125	6,0	6,525	34,8	25,25	41,1	23,75	28,1	12,75	35,5	96	112	49,0	57,1
Oct. "	63,50	39,7	-1/1,75	4,9	6,325	33,7	26,50	43,2	28,50	33,7	12,375	34,5	104	127	49,7	55,4
Nov. "	63,50	39,7	-1/1,75	4,9	5,875	31,3	24,50	39,9	30,75	36,4	12,125	33,8	101	115	49,7	55,6
5 Dec. "	63,50	39,7	-1/1,75	4,9	5,50	29,3	24	39,1	28,75	34,0	11,625	32,4				
12 "	63,50	39,7	-1/1,625	4,6	5,50	29,3	24	39,1	27,50	32,5	11,75	32,8				
19 "	63,50	39,7	-1/1,75	4,9	5,50	29,3	24	39,1			11,875	33,1				
27 "	63,50	39,7	-1/1,625	4,6	5,50	29,3	24	39,1			11,625	32,4				

¹⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ²⁾ 1, ³⁾ 15, ⁴⁾ 28 Dec.

N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend

